

SOM

Publicació de cultura popular catalana. Núm. 310 · Any XXXIV

Trobada Sardanista Infantil

4 de maig de 2013 a Bompàs - Comarca del Rosselló (Catalunya Nord)

Organitzada per la Federació Sardanista del Rosselló

La Bisbal d'Empordà

El Baix Empordà

51è Aplec de la Sardana

Diumenge dia 9 de juny de 2013

Passeig Marimon Asprer
A 2/4 d'11 del matí i 4 de la tarda

Cobles: Bisbal Jove
Jovenívola de Sabadell
Montgrins
La Principal de la Bisbal

Concurs de colles improvisades, Fira artesanal, trobada de puntaires, actuació alumnes de l'Escola Comarcal Conrad Saló, trobada de col·leccionistes de cava.

En cas de mal temps: Pavelló Firal

Artés

El Bages

41è Aplec de la Sardana

Dissabte dia 6 de juliol de 2013

9 del vespre. Parc Municipal

Cobles: Sant Jordi-Ciutat de Barcelona
Ciutat de Girona
Marinada

Concurs de colles improvisades.
A partir de les 8 del vespre servei d'entrepans i begudes.

En cas de mal temps: Sala 2 de gener.

32ª Mostra de

L'HAVANERA CATALANA

Grups: Norai, Peix Fregit, Bergantí i Port bo
Cantant convidat, Toni Subirana

Arbrada de Palamós - Dimecres, 14 d'agost 2013 a 2/4 d'11

Venda anticipada a l'Oficina de Turisme de Palamós
Passeig del Mar - Tel. 972 600 550 i la tarda del 14 d'agost a l'arbrada

Organitza

en conveni amb

AYUNTAMENT DE PALAMÓS

els socs
CAFETERIA RESTAURANT

PER MENJAR · PASSAR-HO BÉ · EN FAMÍLIA

Passeig Capellades, 6 - baixos
17840 Sarrià de Ter (Girona)
T. 972 174 570

Joan Domènech i Moner

Tortellà: músics i culleraires

Tortellà és terra de músics i culleraires. En l'actualitat, les dues coses deuen anar de baixa però, en tot cas, els músics que queden fan honor a la fama i, fins i tot, la milloren, com en el cas d'en Marcel Sabaté i Reixach, que està agafant una bona projecció al front de diverses formacions orquestrals gironines. Per això trobem encertat que l'Ajuntament de la vila hagi volgut recuperar el patrimoni musical amb la publicació de la petita història de l'orquestra més destacada que han tingut: La Principal de Tortellà. Aquesta cobla existí entre 1910 i 1965 i gaudí d'un bon prestigi. El Sindicat i la Mutualitat dels Músics la classificaven de 1a categoria en 1921 i 1928. Naturalment també tingué alts i baixos. Tortellà també té documentats altres grups musicals ja anteriors, dels segles XVII i XVIII, que animaven les festes de la localitat i dels pobles de l'entorn, i en el segle XIX, cap al 1875, ja apareixen la Cobla Vella de Tortellà i l'Orquestra de la Societat. Una mica més tard, el 1882, el músic Josep Capdevila organitza la cobla Els Petits de Tortellà. Aquest mateix músic i Llorenç Juanola creen, cap al 1900, La Nova de Tortellà, amb instrumentistes procedents de les formacions anteriors. Entre 1912 i 1928 existirà també l'anomenada *Cobla de l'Esprit*. I en seguiran d'altres, fins i tot la segona orquestra de jazz de les comarques gironines –la primera devia ser l'As d'Anglès, fundada per Pere Masats l'any 1918– anomenada *L'Orquestrina New York*. La cobla La Principal de Tortellà havia estat fundada per Josep Saderra i Puigferrer, membre d'una nissaga important de músics. Josep Saderra –nascut, però, a Sant Feliu de Pallerols– va ser un compositor molt popular. Les sardanes del seu germà, Manuel Saderra Puigferrer, que sí que va néixer a Tortellà i, en canvi, no va formar part de cap cobla local, van tenir més qualitat musical. L'opuscle publicat és ric en imatges i en anècdotes, sobretot perquè explica les peripècies que passaven els músics quan anaven a tocar pels pobles de la rodalia, que tot i ser relativament propers en el mapa, els exigien, a vegades, unes quantes hores a peu. De les actuacions de la cobla de Tortellà n'hi ha encara plena constància a Beget, per posar un exemple, i una de les fotografies més antigues i divulgades de la Principal de Tortellà està feta precisament en el pedrís de la plaça major d'aquesta població de l'Alta Garrotxa. Cal felicitar la iniciativa municipal que ha portat a conèixer més a fons l'història de La Principal de Tortellà. Un exemple que haurien de seguir altres ajuntaments i institucions. ■

SOM

Índex SOM núm. 310. Any 2013. Any XXXIV

Tortellà: músics i culleraires. Joan Domènech	3
Jordi Saura, premi Agustí Borgunyó 2013. Josep Vinaròs	4
Temes vells, que tornen. Jordi Puerto	6
La Sardana de l'Any. FSC	7
Dos concerts a l'Auditori de Girona. Jordi Rocas	8
Les Colles: desenllaç Campionat 2012. Jordi Sanahuja	10
La Cobla del Càmping Bona Vista. Antoni Romero	13
La Principal d'Olot, 115 anys. Robert Roqué	14
El Conjunt Calidae. Antoni Romero	16
L'entrevista: Gerard Carrión i Puig, comunicador. Damià Daviu	18
Hem perdut Lluís Turet. Damià Daviu	22
Ressons de comarques	24
Llibres. Joan Gala	32
Confederació Sardanista	34
Oci. Núria Lorente i Amadeu Cuadrado	35

Imatge portada: Trobada Sardanista Infantil del 4 de maig d'enguany a Bompass - Comarca del Rosselló (Catalunya Nord) Organitzada per la Federació Sardanista del Rosselló

A.P.P.E.C.
ASSOCIACIÓ
DE PUBLICACIONS
PERIÒDIQUES
EN CATALÀ

Director: Robert Roqué i Jutglà

Consell de Redacció: Gabriel Castelló, Damià Daviu, Joan Domènech, Joan Gala, Jordi Puerto, Antoni Torrent, Josep Vinaròs.

Coordinació editorial: Josep M. Puig

Cap de publicitat: Marta Rovira Juanola

Edita: GISC

(Grup d'Informadors Sardanistes de Catalunya)

Tel. 630 073420

Fax 972 841812

a/e: josepm@cantalozella.cat

Racolta de Dalt, 9 – 17850 Besalú

Imprimeix: Arts Gràfiques Cantalozella, SA

Dipòsit legal: GI-148-1980 – Any XXXIV

Col·laboren:

Diputació de Girona

Generalitat de Catalunya
Departament
de la Presidència

Aquesta revista no s'identifica necessàriament amb les opinions expressades pels seus col·laboradors

Jordi Saura, premi Agustí Borgunyó 2013

Promogut per l'entitat Sabadell, més Música, el passat dia 15 de març es lliurà a Sabadell el Premi Nacional Agustí Borgunyó a Jordi Saura Tarrés pel tractament rigorós i de divulgació de la música simfònica i de lliure format per a cobla en el programa Esperit de festa de Ràdio Sabadell i per l'excel·lent treball de presentació dels concerts.

En aquesta ocasió la festa de l'entitat organitzadora va tenir un nou relleu vist edicions anteriors, amb una assistència de 115 persones de diversos indrets del país, atès que se celebrava el 10è aniversari de l'entitat organitzadora i també el 10è aniversari de la Cobla Simfònica Catalana que dirigeix Marcel Sabaté.

El premi fou lliurat pel regidor de Cultura de Sabadell, Quim Carné, i hi assistiren el diputat

d'Economia de la Diputació de Barcelona, Carles Rossinyol; el president de la Federació Sardanista de Catalunya Joaquim Rucabado; el director d'honor de la Cobla Simfònica Catalana, Antoni Ros Marbà, i altres autoritats, socis i col·laboradors de l'entitat organitzadora.

El president de Sabadell, més Música, Josep Vinaròs, en el seu parlament es referí a les dificultats econòmiques que estan sofrint les entitats culturals sense ànim de lucre, que a voltes existeixen per les subvencions que reben i que dissortadament estan a la baixa, va incidir que si la cultura no es manté i no s'estimula per fer-la possible, més tard o més d'hora se'n ressentirà el país i fins i tot l'activitat social que tanta falta fa.

■ Jordi Saura amb membres del Jurat, autoritats i representants de Sabadell, més Música. Fotografia d'en Lluís Franco.

■ Parlament del Sr. Jordi Saura. Fotografia d'en Lluís Franco.

El diputat Carles Rossinyol es lamentà de les negatives a contracor que ha de donar a entitats que cerquen ajuts, les retallades arriben a tothom.

Antoni Ros Marbà va agrair que Sabadell, més Música l'hagi nomenat director d'honor de la Cobla Simfònica Catalana i reconegué l'esforç que s'està fent per mantenir aquesta cobla que ofereix una alta qualitat i rigor en les seves actuacions, sense anar més lluny, l'actuació de pocs dies abans en el Palau de la Música Catalana.

El guardonat Jordi Saura i Tarrés va tenir paraules d'agraïment pel premi que se li concedí i es comprometé a seguir aquesta línia del programa que s'emet tots els dissabtes per Ràdio Sabadell i que és a prop d'arribar a les 400 edicions juntament amb un altre programa paral·lel que s'emet els diumenges a la mateixa hora, les 9 del matí. Va venir a dir que a més d'oferir música i informació, els seus programes són un vehicle que li permet treballar pel catalanisme del país. ■

■ Una vista dels assistents. Fotografia d'en Lluís Franco.

Jordi Puerto i Parramon
Periodista i escriptor

Temes vells, que tornen

Han passat tantes coses en el període que va d'un SOM a l'altre, que realment em costa escollir el tema per tractar avui. Fer-ho respecte a la llengüa, després de tot el que s'ha comentat als periòdics, revistes i l'inefable televisió pot ésser recurrent, encara que al capdavall se't posa la "milk" un xic agra i a fe de Déu que no n'hi ha per menys.

Ja fa un cert temps que vaig escriure sobre aquell senyor que volia espanyolitzar Catalunya i com que l'hi han donat un càrrec i mana en certa manera, ara ens vol col·locar de cantell la seva idea primera.

Hem escoltat tantes i tantes animalades respecte a Catalunya, la seva llengüa, la seva història, que si en féssim cas acabaríem ben lirones. Potser també heu escoltat la frase que no tenim història: doncs bé a les Corts celebrades a Monzó, els nobles aragonesos foren més hàbils que el nostre jovincell rei Don Jaume i esmentaren el reialme com d'Aragó i Catalunya, d'aquí que ara diguin que Catalunya no té història i ens assignin com a provinents del regne d'Aragó i també que la llengüa que es parla a la Franja, un espavilat aragonès l'ha batejat de nou com a "Lapao", (els llepats seran ells) aquest mot ha fet que en alguns pobles, com el Campell, s'han esmerçat en afirmar que el que ells parlen és català, i tanmateix per terres valencianes es comenta si més no, el mateix.

Heu de llegir la Història de Catalunya (jo he llegit la de Carles Soldevila), alhora que la d'Espanya hi veureu que fins el 1714, quan per la força de les armes i l'abandó en que ens deixaren francesos, anglesos i austríacs, el general Moragas fou derrotat i llur cap penjat en una gàbia al castell de Cardona, que fou la darrera plaça que caigué en mans de l'enemic, comandat pel rei d'Espanya Felip V (potser alguns encara no sàpiguen el perquè a Catalunya al WC també en diuen el V). A Barcelona al

xamfrà dels carrers Bruch/Ali-Bey/Ronda de Sant Pere, hi ha un monument, que jo de menut havia vist al Saló de Sant Joan, en el qual es veu a Rafel de Casanovas, defensant el baluard de la ciutat. El 1713 els bel·ligerants ja tenien preses les disposicions per a la submissió, nomenant al general napolità duc de Pòpuli, cap de l'exèrcit d'ocupació.

Ves per on, ara el senyor Wert, té la pretensió de desmantellar fins i tot coses molt més antigues de les dates que estic senyalant, ja que la nostra llengua s'allargassa fins a les *Homilies d'Organyà*.

Quan la transició, el president Suárez despectivament va esmentar que el català era poca cosa, i que no es podia estudiar Física Quàntica amb ell, en arribar l'endemà al seu despatx va trobar-se damunt la taula, més de vint-i-cinc llibres de Física Quàntica escrits en català.

Tinc la impressió que la reina Isabel de Castella, va voler carregar-se tan si com si les altres llengües que es parlaven a la península, moltes més de les que ens han arribat a nosaltres: bable, basc, aragonecista, astur, gallec, etc. etc. perquè per molt morro fort que tingui aquest senyor, tinc la convicció que no arriba a la sola de la sabata a la denominada "la catòlica reina de castilla", i si d'aquella ens en vàrem sortir?

Comenta Maite Gutiérrez en el seu escrit de *La Vanguardia* del dissabte 18 de maig: "... aprofitaran això per canviar els referents històrics i culturals de la societat, s'ha de conèixer Lope de Vega, però també Maragall i Verdaguier..." i si tan sols fos això.

La història és una, que alguns miren de manipular-la en benefici propi, traient-ne bocins i afegint-ne d'altres, per fer una nova història que pot ser idíl·lica, però no és pas la real. Com la nostra revista som el que som, no el que vulguin que siguem. ■

La Sardana de l'Any

Jordi Paulí

Marc Timón

Se celebrà a Tarragona la final del 24è concurs “La Sardana de l'Any”.

D'entre les 200 sardanes estrenades el 2012, un jurat musical n'escollí 56, que passaren les rondes eliminatòries a través de les 30 emissores radiofòniques i el web de la FSC, 10 arribaren a la final. Aquestes:

L'Aplec de Cubelles, de Jordi Paulí, *Laia*, de Carles Santiago, *Joia de viure*, de Joan Làzaro, *Sant Pol, quina ora és*, de Jordi León, *Els color del Montsant*, d'Amadeu Escoda, *Vigília d'Aplec*, de Josep Cassú, *Terres de potassa*, de Joan Pelfort, *Els gegants de Prats*, de Josep Coll Ferrando, *Or per Sabadell*, de Joan Jordi Beumala i *Tossa, paradís perdut*, de Lluís Pujals.

En aquesta final s'ha guardonat, amb els vots directes del públic que ha omplert el Teatre Tarragona, de Tarragona, la sardana *L'Aplec de Cubelles* del compositor Jordi Paulí com a Premi Popular. La sardana *Després del silenci*, de Marc Timón ha obtingut el Premi de la Crítica. Aquest premi l'han designat 6 músics de reconegut prestigi vinculats al món de la cobla: Xavier Pagès, Jesús Ventura, Jordi Molina, Francesc Gregori, Carles Raya i Jordi Paulí. L'accèssit del Premi Popular ha estat per a *Sant Pol, quina hora és?* del mestre Jordi León i l'accèssit del premi de la Crítica ha recaigut en la sardana *Els cingles de Sant Roc*, de Joan Vila i Safont.

La sardana *L'Aplec de Cubelles* està dedicada a la trobada sardanista que se celebra cada any a aquesta població costanera del Garraf. L'Aplec s'organitza pels volts de Sant Joan i enguany té data fixada pel dia 22 de juny. Curiosament, aquesta sardana ja es pot trobar en disc gràcies a la primera edició discogràfica de la cobla Maricel, dedicat íntegrament a aquest compositor. El Jordi Paulí ja va guanyar l'any passat el Premi de la Crítica amb *Sardanes a l'ONCE*.

Pel que fa a *Després del silenci*, de Marc Timón, és una peça dedicada al ciclista Xavi Tondo, *in memo-*

riam, i a tota la seva família, en especial al seu pare, Ramon Tondo, un gran sardanista i un bon amic.

L'esdeveniment ha ofert una primera part en què les cobles La Principal del Llobregat i Reus Jove han interpretat les 10 finalistes. Aquestes obres s'han triat segons les votacions dels oients de les més de 30 emissores de ràdio que han retransmès les eliminatòries, juntament amb els vots recaptats mitjançant la web específica del concurs: www.lsdacat.com. Així, després de les 10 sardanes, a la mitja part, els assistents han pogut votar atorgant 3 punts, 2 punts i 1 punt a les tres obres que més els havien agradat.

La segona part ha comptat amb l'estrena del nou espectacle *La jota + bella*, amb la participació de Quico el Célio, el mut i el noi de Ferreries, acompanyats de la cobla Reus Jove i l'esbart Reus Dansa, sota la direcció musical de Jesús Ventura. A més a més, la colla Tarragona Dansa ha fet una exhibició amb una sardana de punts lliures amb la sardana *Escalença*.

Aquesta Final ha tingut una assistència de 700 persones, la capacitat total de la sala, el que demostra que el concurs de la Sardana de l'Any aixeca una important expectació i entusiasme dins del món del sardanisme, el que incentiva els músics a compondre noves peces, estimula els joves compositors i ha de servir per assegurar la presència de la sardana dins de la societat cultural catalana. A més a més, la peça guanyadora i el seu autor passen a ser objecte d'una atenció preferent per part de totes les cobles i entitats sardanistes al llarg de l'any següent, programant-se en nombroses ballades, aplecs i concursos.

Han lliurat els guardons als guanyadors la consellera de Cultura, Patrimoni i Festes de l'Ajuntament de Tarragona, Carme Crespo; el director de la Direcció General de Cultura Popular, Associacionisme i Acció Culturals, Lluís Puig i el president de la Federació Sardanista de Catalunya, Joaquim Rucabado. ■

Dos concerts a l'Auditori de Girona

L'Auditori de Girona ha ofert dos concerts aquestes darreres setmanes. Si ja de per si un concert val un comentari, aquests dos val la pena comentar-los tant pel que fa a la seva excepcionalitat, com per la qualitat i novetat.

El primer, el passat 30 de març, la cobla Ciutat de Girona, l'oferí dedicat a la trompeta. Aquest fet es va deure a la col·laboració excepcional d'un solista d'aquest instrument, que tot i la seva joventut, vint anys, ja forma part dels millors concertistes actuals del món.

Parlem de Rubén Simeó, nascut a Vigo el 1992, de pares valencians, concretament de Lliria, un lloc de renom pel que fa a bandes de música. El seu pare, professor de trompeta al conservatori de la ciutat gallega, encaminà el seu fill vers el violoncel, i al cap d'un temps el noi mateix canvia a la trompeta de la qual ha esdevingut un dels millors virtuoses del món.

Ja als vuit anys, Simeó comença a guanyar premis amb la trompeta, en concursos nacionals i internacionals i actua amb un gran nombre de formacions simfòniques a València, Viana do Castelo, Venèçuela, Parma, Alacant, Cannes, Nantes, París, i un llarg etc.

El 2005 el convida Maurice André, el millor trompetista del món, a la Setmana Internacional de la Trompeta que es va celebrar a Bordeus, on assolí un gran èxit que li va valdre la confiança del mestre André, el qual el va acollir com a alumne i el va declarar successor seu: en va ser el darrer ja que va morir el passat 2012, però el seu successor estava ben encarrilat.

Maurice André va ser professor de trompeta a l'Escola Superior de Música de París, on introduí l'ensenyament de la trompeta piccolo de la qual Simeó també és un gran especialista, i amb la qual recuperà el repertori barroc. Al mateix temps

introduí moltes novetats en aquest instrument amb la col·laboració de la casa Selmer adaptades a aquest i altres repertoris.

La cobla Ciutat de Girona, dirigida per Jesús Ventura, en una inspirada i afinada actuació, va posar el toc sardanista en el concert amb sardanes com *Tocs de festa* de Josep M. Ruera, *Comiat* d'Agustí Pedrico, *Els gegants de la Ciutat* de Ricard Viladesau i *Una mitja virtut* del mestre Josep Blanc i Reynalt, així com la glosa *Els tres tambors* de Joaquim Serra.

La Cobla i Rubén Simeó de solista, oferiren la *Suite en Re Major* de Haendel amb adaptació a la cobla per Josep Ma. Serracant, per a trompeta piccolo, *Concert per a dues trompetes*, d'Antonio Vivaldi, *Hyllda* (introducció i gran polka) de Joseph Reynaud amb adaptació de Jordi León i *Variacions sobre el Carnaval de Venècia* de J.B.Arban i adaptació de Jesús Ventura.

Cal destacar també l'excel·lent actuació del trompetista de la Ciutat de Girona, David Hidalgo, fent duet amb Simeó en aquesta peça del mestre Vivaldi. David Hidalgo va demostrar un gran nivell d'aquest instrument en format piccolo, donant una gran resposta i compenetració en el seu dificultós segon paper en aquesta obra, a duo amb Simeó.

La propina musical va comptar amb una peça, un pas doble per a trompeta, interpretat per Rubén Simeó, i una composició per a tres trompetes, Simeó, amb els dos instrumentistes de la Ciutat de Girona, David Hidalgo i Joan Remacha, que van oferir una peça de l'americà Leroy Anderson.

En definitiva, un concert d'aquells que creen afició, prova d'això va ser la sala de cambra de l'Auditori plena de gom a gom.

El segon concert va ser el dia 5 d'abril, un més dels actes que La Principal de La Bisbal ha programat amb motiu del seu 125é aniversari. Va ser una proposta encaminada a fer una ullada vers el futur, que tard o d'hora va arribant també a tota entitat. La cobla bisbalenca va voler treure el cap en aquest futur amb una suggerent fórmula, el nom del projecte ja ho deia clarament: La Cobla del futur & La Principal de la Bisbal.

La cobla va fer un càsting de músics joves de menys de trenta anys. Dels més de trenta aspirants que s'hi varen presentar en van triar deu, els que varen creure més ben formats per donar la qualitat musical que creien adequada per al concert.

Aquests deu escollits, cinc a la primera part, i cinc a la segona, substituïren cinc dels membres de la cobla bisbalenca. Eren: Bàrbara Ardany al flabiol, Lluís Coll i Lluís Bofill als tibles, Albert Genís i Marçal Gallego a les tenores, Martí Vilalta, Ton Checa i Sergi Basart a les trompetes, Iago García al trombó, Miquel Vilarrasa al fiscorn i Albert Viñas al contrabaix.

Els, amb els membres de La Principal, varen interpretar un programa escollit per votació popular de sardanes dedicades a Girona i comarques gironines. Es varen poder escoltar *Girona Aimada* de Vicenç Bou, *De nit al pont de Sant Agustí* de Francesc Cassú, *Tossa bonica* de Mas Ros, *Girona 1808* de Ricard Viladesau i *Sota el Mas Ventós* de Jaume Bonaterra, a la primera part.

A la segona part es varen sentir, *Torroella Vila vella* de Vicenç Bou, *Cap de Creus* de Rafel Cabriassas, *Neixen flors a Besalú* de Josep Cassú, *L'Empordà* d'Enric Morera i *Girona m'enamora* de Ricard Viladesau.

Tots ells dirigits pel mestre Francesc Cassú, aquesta combinació de veterans i joves va assolir un resultat musical de molt bon nivell, tot i els inicis dubitatius d'alguns del jovent a causa del nerviosisme lògic davant aquest repte. S'ha de suposar que els objectius i l'expectativa posada, tant pel que fa als organitzadors i la qualitat musical, com pel nombrós públic que omplenava del tot la Sala Montsalvatge de l'Auditori, van quedar acompanyats.

Acabat el programa, es va donar entrada a tot el jovent que havia participat en el càsting i junt amb els membres de La Principal van formar una cobla de més de cinquanta músics que va interpretar del mestre Joaquim Serra, la *Marxa sobre motius populars*, i del mestre Enric Morera, *La santa espina*, per tancar el concert.

Una fórmula ben enginyosa triada per la cobla bisbalenca, que porta a esperonar el jovent a apujar la guàrdia de la seva formació com a instrumentistes, i a adonar-se que és possible acostar-se a la flor i nata dels intèrprets actuals, i que el futur de les formacions passa per ells, i que per aconseguir-ho, com a totes les feines i més les artístiques, l'esforç del dia a dia i l'evolució personal ha de ser constants. ■

■ La Cobla del futur & La Principal de la Bisbal

Jordi Sanahuja i Olivé

Desenllaç Campionat 2012

Situem-nos a la part final de la temporada 2012 del Campionat de Catalunya, en la modalitat de lluïment, i fem-ho començant a parlar del que representa el present i futur de la sardana, les categories alevina, infantil i juvenil.

Tal com s'ha esdevingut en les darreres temporades, els més menuts han competit a un únic concurs celebrat a Valls el passat 18 de novembre amb un total d'11 colles alevines participants. Trapelles (Sabadell) i Trèvol (Vic) s'han repartit un primer i un segon llocs a les dues sardanes, una situació idèntica a la viscuda per la majoria de colles de la categoria en les seves respectives posicions: Xamosa (Barcelona) i Xerinola (Tarragona) s'han repartit el tercer i el quart llocs; Petits Laietans (Barcelona) i Terrabastall (Sant Vicenç dels Horts), la cinquena i sisena posicions; el setè i el vuitè, entre Petits Amunt i Crits (Terrassa) i Montgrí Mini (Torroella de Montgrí); el novè i el desè, entre Petits Vilanovins (Vilanova i la Geltrú) i Escarlata (Lleida). En l'onzè lloc hi tenim la Quitxalla de Galzeran (Rubí).

Trapelles 2012. FONT: Enric Capdevila.

Un any més els infantils i els juvenils han compartit agenda de concursos del Campionat a les poblacions de Sitges (30 de setembre), Cornellà de Llobregat (7 d'octubre), Terrassa (21 d'octubre) i Valls (18 de novembre). Com a clara Campiona

de Catalunya Infantil 2012 hi tenim els Petits Tarragona Dansa (Tarragona) amb un total de sis primers llocs, un segon i un segon empatat. En segona posició hi tenim la Guspira (Lleida) amb dos primers i sis segons, i en tercer lloc els Petits Galzeran (Rubí) amb un segon empatat i set tercers.

Petits Tarragona Dansa 2012. FONT: Felip Vallejo.

De la seva banda, Campiona de Catalunya Juvenil 2012 ho ha estat la Xàldiga (Barcelona) amb cinc primers, un primer empatat i dos segons. Al subcampionat hi trobem els Cabirols (Sabadell), que s'han imposat de manera ajustada per davant de l'Antaviana Jove (Tordera). Els sabadellencs han obtingut en total un primer, quatre segons i tres tercers, mentre que els torderencs han aconseguit un primer, un primer empatat, un segon, quatre tercers (dos d'ells atorgats com a mitjana) i un quart. El quart, cinquè i sisè classificats han obtingut una puntuació molt similar entre ells, són les colles Somni (Lleida), Montgrí 2000 (Torroella de Montgrí) i Joves Dansaires del Penedès (el Vendrell), respectivament. Els lleidatans han obtingut dos tercers, dos quarts, un quart empatat, un cinquè i dos sisens; els torroellencs han aconseguit un tercer, dos quarts, dos quarts empatats, un cinquè, un cinquè empatat i un sisè, i els vendrellencs han assolit un quart, un quart empatat, tres cinquens, un cinquè empatat i dos sisens.

■ Xàldiga 2012. FONT: Felip Vallejo.

Passem ara a la categoria de més edat, on trobem com a Campiona de Catalunya Veterana 2012 la colla Toc de Dansa (Tarragona) amb sis primers, dos segons, un tercer i un tercer empatat. La segona posició, molt disputada, ha estat per a Sabadell (Sabadell) amb un primer, un primer empatat, tres segons, un segon empatat, un tercer, dos tercers empatats i un quart. Just a continuació hi trobem les Roques Blaves de La Passió (Esparreguera) amb un primer, un primer empatat, dos segons, un segon empatat, dos tercers, un tercer empatat i dos quarts. La quarta posició se l'ha adjudicada Ressò (Sabadell) amb dos primers empatats, dos tercers, dos tercers empatats i quatre quarts. Finalment els Dansaires de Maig (Barcelona) han obtingut la cinquena posició a tots els concursos que han disputat.

■ Toc de Dansa 2012. FONT: Àngel López Lluís.

En la categoria absoluta, la Campiona de Catalunya Gran 2012 ha estat la Mare Nostrum (Barcelona) amb vuit primers i quatre segons llocs a la primera fase, i tres primers a la final de Balaguer. La perseguidora, Violetes del Bosc (Barcelona), ha assolit set primers, dos segons, dos tercers i un tercer empatat a la primera fase, i tres segons a la

final de Balaguer. Una mica més avall hi trobem la colla Maig (Barcelona) amb set segons, tres tercers, un quart i un cinquè a la primera fase, i un tercer i dos quarts a la final. El quart lloc del Campionat ha estat per a Tarragona Dansa (Tarragona) amb un segon, un segon empatat, sis tercers, dos tercers empatats i dos quarts a la primera fase, i dos tercers i un quart a la final. En cinquena posició, l'Encís (Manlleu) amb un segon empatat, un tercer, un tercer empatat, quatre quarts, tres cinquens, un cinquè empatat i un vuitè a la primera fase, mentre que a Balaguer han obtingut tres cinquenes posicions. Al sisè lloc, les Mans Amigues (Cassà de la Selva) amb cinc quarts, quatre cinquens i tres sisens a la primera fase, i dos primers i un segon a la Final B de Balaguer. La Mirant al Cel (Sabadell), en setè lloc, ha obtingut un quart, sis cinquens, un cinquè empatat i quatre sisens a la primera fase, i un primer i dos segons a la Final B. A la vuitena posició hi tenim la Blanca Espurna (Sitges) amb quatre sisens, dos setens i sis vuitens a la primera fase, i tres tercers a la Final B de Balaguer. En novena posició, la Riallera (Vic) amb dos sisens, vuit setens i dos vuitens a la primera fase, i tres quarts a la final B. Finalment trobem la colla Dolç Infern (Lleida) amb un sisè, cinc setens i sis vuitens a la primera fase, i tres cinquens a la final B de Balaguer.

■ Mare Nostrum 2012. FONT: Enric Capdevila.

La modalitat de punts lliures, disputada com ja és tradicional a concurs únic, concretament a Mollerussa aquest passat 2012, ha aplegat un total de 19 colles repartides entre alevins, juvenils, veterans i grans, cadascuna de les quals ha competit en dues sardanes puntuables. Com a Campiona

de Catalunya Alevina tenim els Trapelles, seguits per Xerinola i Xamosa. La Campiona de Catalunya Juvenil ha estat la Xàldiga per davant de Cabirols, Antaviana Jove, Somni i Montgrí 2000. Pel que fa als veterans, els Campions de Catalunya han estat els Aires Gironins (Girona), seguits per la Toc de Dansa. I en la categoria gran tenim com a Campiona de Catalunya la colla Mare Nostrum per davant de Violetes del Bosc, Tarragona Dansa, Maig, Mirant al Cel, Encís, Estol-Espígol (Agramunt), Dolç Infern i Sol Ixent (Vilanova de Bellpuig). L'anècdota del concurs s'ha produït en marxar la llum de tot el recinte quan quedaven escassos compassos per finalitzar la segona sardana dels grans, fet que ha obligat a repetir la darrera tirada tan bon punt ha tornat la llum.

Els tres primers classificats al Campionat de Catalunya en revesses per colla 2012 han estat Guspira, Petits Galzeran i Demà Jovencells (Cervera), en infantils. Pel que fa als juvenils, tenim Xàldiga, Antaviana Jove i Cabirols. En veterans, trobem les colles Toc de Dansa, Dansaires de Maig i Sempre

Laietans (Barcelona). I finalment en Grans tenim Horitzó (Barcelona), Dolç Infern i Mare Nostrum.

Els Campions de Catalunya en colla completa 2012 han estat la juvenil Xàldiga, que ha assolit, per tant, el primer lloc en els quatre campionats de Catalunya que ha disputat, la veterana Toc de Dansa i la gran Mare Nostrum.

En la modalitat Individual de revesses, els quatre campions de Catalunya 2012 han estat Júlia Queralt (Lleida) en infantils, Meritxell Arbiol (Barcelona) en juvenils, Jordi Prats (Barcelona) en Veterans i Miquel Grau (Barcelona) en grans.

Hem de destacar l'èxit de la cloenda del Campionat de Catalunya 2012, celebrada a Juneda aquest passat mes de març i dissenyada en format cap de setmana i amb una estructura totalment innovadora respecte a totes les cloendes predecessores.

De cara a la temporada 2013 hem d'anunciar que, si no hi ha canvis d'última hora, els diversos campionats de Catalunya estaran formats per set colles alevines, cinc colles infantils, quatre colles juvenils, sis colles veteranes i tretze colles grans. ■

Butlleta de Subscripció

Envieu-la a l'apartat 50, 17430 Santa Coloma de Farners.

Si ho preferiu, també podeu fer-nos arribar les dades al fax 972 84 18 12

o bé per correu electrònic a josepm@cantalozella.cat

Nom:

Telèfon:

Adreça:

Codi Postal i població:

DNI:

Adreça electrònica (si en teniu):

Dades bancàries:

Entitat

Oficina

DC

Núm. compte

(Ompliu tots els espais)

A ____ d _____ de 20__

(signatura)

Segons el que dicta la Llei Orgànica 15/1999 de protecció de dades de caràcter personal, l'informem que les dades facilitades seran incorporades a un fitxer automatitzat per tal de donar servei i resposta a la subscripció que ha demanat. En el cas de voler exercir els drets d'accés, rectificació, cancel·lació o oposició ha de dirigir-se a Grup d'Informadors Sardanistes de Catalunya, adreça: c/ Racolta de Dalt, 9 17850 Besalú.

Antoni Romero

La Cobla del Càmping Bona Vista

A les instal·lacions del càmping que el Grup Sardanista Balàfia de la ciutat de Lleida va batejar com a Càmping Sardanista, ubicades en el Càmping Bona Vista de Calella, el proppassat 25 de març es va celebrar l'esperada audició de sardanes que en Kim Rusalleda, propietari de l'esmentada instal·lació, organitza anualment, fa una pila d'anys, per celebrar la Trobada d'Amics. Entre aquest grup es compta amb un col·lectiu particular de fidels amics, que en aquest cas són músics, i així forma una cobla improvisada constituïda per un nombre variable d'instrumentistes, molts d'ells jubilats, de força edat, a vegades ajudats amb músics d'altres cobles.

Aquest any, la cobla tenia 15 components, a saber:

1 flabiol i tamborí: Francesc Cortada

3 tibles: J. Vilar, R. Rodríguez i R. Coll

5 tenores: J. Mulí, J. Pascual, N. Costa, J. Pujol i J. Alsina

2 trompetes: P. Simon i P. Bañeres

1 trombo: J. Llorens

2 fiscorns: J. Vergés i F. Geenen

1 contrabaix: Josep Joli.

Al migdia, en els jardins del Càmping, la cobla va interpretar:

Benvolguda Calella, de J. Tarrides

Préssecs i pomes, de Narcís Paulís

La plaça dels Hotels, de Pere Fontás

Torroella, vila vella, de V. Bou

45 anys de Càmping, del traspassat J. Soms i escrita per la 45 celebració del Càmping Bona Vista.

Després d'un suculent dinar, que férem al voltant de la llar encesa del bar del Càmping, aquests magnífics i entusiastes instrumentistes ens delectaren amb les següents sardanes:

En Kim i la Mari, sardana de Joaquim Soms com a felicitació per en Kim Rusalleda, ja que era el seu aniversari.

Flor d'Estiu, sardana de Joan Mulí i Martí Llorent

La cançó de l'àvia, de J. Saderra

Maria, de Francesc Riumalló

Fins aviat, de Narcís Costa

Catalunya Independent, sardana reivindicativa, de J. Olivé.

Tota una festa envoltada d'amistat, estima a la nostra dansa i amor a la nostra terra.

Per molts anys, Kim! ■

Fotografia de Pere Sauleda

La Principal d'Olot, 115 anys

Una de les cobles més antigues de Catalunya, que encara roman en actiu és la Principal d'Olot. Era l'any 1898 quan a la capital de la Garrotxa començà la seva singladura aquesta formació musical, amb el nom de La Principal Olotina. Els seus principals artífexs foren Pere Forga (fiscornaire) i Patllari Prats (flabiol).

La cobla s'anomenà així fins al 1934, en què prengué el nom definitiu de La Principal d'Olot.

En el decurs de tots aquests anys han passat per les seves files importants instrumentistes. D'aquesta manera voldríem destacar especialment en **Pere Aubert i Port**, (1879-1951) compositor i solista de trompeta, de qui La Principal d'Olot va enregistrar un doble CD; esmentem també la presència del gran compositor de Sant Joan de les Abadesses Ramon Serrat i Fajula (1883-1944). Altres intèrprets foren: **Esteve Molas i Trasfí** (1882-1963), compositor de sardanes i excel·lent contrabaixista, i esmentem d'una manera especial els notabilíssims flabiolaires **Antoni Moner i Pascal** (1873-1955) i **Pere Moner i Parella** (1899-1965) i, més recentment, els flabiolaires Pere Rabassada Matabosch (Amer) actualment a les files de La Principal de la Bisbal i Marcel Sabater Reixach (Tortellà, 1970) excel·lent compositor i director de cobla i orquestra simfònica, i l'actual primer tenora i compositor Josep Navarro Zafra (Vic 1962).

S'estan preparant diversos actes per tal de commemorar aquesta efemèride com cal, que tindran lloc el proper mes d'octubre.

Es preveu un concert, amb un audiovisual amb gent d'Olot i comarca vinculada a la cobla i a la sardana. També hi ha previst l'enregistrament d'un CD retrospectiu de tots aquests anys d'història.

Us oferim un reportatge fotogràfic d'aquests 115 anys, gràcies la recopilació que ha fet un dels components de la cobla, en Josep Loredó. ■

Any 1900

Any 1920

Any 1936

Any 1950

Any 1957

Any 1967

Any 1973

Any 1979

Any 1989

Any 1991

Any 1997

Any 1998

Any 2013

El Conjunt Calidae

Passant revista a una sèrie d'arts i oficis que l'home ha anat practicant a través dels temps, un va pensant com van iniciar-se i desenvolupar-se aquestes activitats des del seu començament, com a petita activitat individual, fins a convertir-se en una activitat amb influència sobre la col·lectivitat. La diversitat de petites feines va fer que aquesta activitat tingués una projecció sobre la resta de la societat.

Potser una de les feines més antigues fou el conreu del camp, que al principi era per a la subsistència de la família, i que més tard es va anar perfeccionant i especialitzant-se en forma d'una única producció, per exemple la producció intensiva i extensiva del cereal, del blat, de la farina, del pa.

L'activitat humana es va anant desenvolupant d'acord amb les necessitats de la societat.

Una de les activitats, en aquest cas, va ser la música, feta individualment o bé col·lectivament i que conrea els sons harmònics, i produeix la música que bàsicament té com a finalitat proporcionar plaer de forma individual o col·lectiva a l'home.

La música és un art i al mateix temps un ofici. En qualsevol poblet, poble, vila o ciutat i especialment en els pobles petits, on tothom es coneix, en el nostre carrer o en el barri, hi vivia un músic al qual sentíem mentre assajava a casa seva.

També un element a destacar dintre de les característiques de certes poblacions era que hi havia una o més orquestres o cobles i en les ciutats tenien els conservatoris o escoles de música.

La música sempre ha estat present en la nostra vida. En les festivitats o celebracions sempre és comptava amb la participació de músics, bé sols o agrupats en conjunts, orquestres, cobles.

La música ha estat practicada des de temps pretèrits per intèrprets de gran vàlua.

Molts dels músics que teníem a les nostres poblacions han fet de la música un art i una professió.

La majoria dels músics ha simultaniejat la música amb altres professions (no cal anomenar-los, ja que de tots són coneguts) i solament uns quants s'han dedicat exclusivament a la música en la vessant d'intèrpret o en la de compositor.

El músic és aquella persona admirada pel públic al qual fa gaudir, que treballa, a vegades fins a hores petites, lluny de fills i esposa, absent de la família, especialment en temps passats quan la mobilitat no era la d'ara.

La vida del músic ha estat i està plena de sacrifici. En general, després d'una setmana d'activitat laboral, el dia de festa, el dedica a fer-ho passar bé al pròxim, i ho fa amb alegria, amb simpatia, amb dedicació. Jo diria que, en certa manera, substitueix la família per la companyonia dels altres músics de la seva formació.

Els músics es coneixen tota la geografia del territori on actuen. Tenen gran quantitats de companys amb els quals han tocat i han compartit alegries i a vegades tristeses.

Un bon nombre d'aquests professionals s'han passat més de mitja vida fent música en les diferents formacions en què han actuat. En casos excepcionals algun d'aquests magnífics professionals s'han passat més de quaranta anys en la mateixa formació, sia cobla, sia orquestra. A la memòria em vénen noms que han estat intèrprets en mateixa cobla-orquestra durant quaranta-dos anys.

La majoria dels músics, tenen en el seu rànquing pràcticament mig segle, en diverses agrupacions musicals, mitja vida.

Aquesta dedicació fa que alguns intèrprets, en arribar la seva jubilació no puguin prescindir de la música, que tinguin la necessitat de seguir respirant música, que per la seva sang hi circuli la música i segueixen practicant aquesta activitat agrupant-se en petits conjunts, a vegades informals i continuen fent música, interpretant música, d'una forma desinteres-

sada, sense recompensa econòmica, sense afany de lucre, solament per a pròpia satisfacció, delectant un públic que els segueix i els admira.

Aquest col·lectiu de “jubilats” per l’edat oficial de 65 anys (alguns tenen actualment 80 anys o més), són grans professionals que moltes vegades han tocat en formacions de primera línia i estan en plenitud de facultats. La seva experiència i el seu entusiasme els fa oblidar l’edat que tenen. He sentit audicions de sardanes interpretades per cobles ocasionals, per exemple les audicions que anualment organitza en Kim Ruscalleda, director i propietari del Càmping Ecologista i Sardanista Bona Vista de Calella del Maresme. Cada any organitza una audició de germanor amb una cobla espontània que sempre la componen més dels onze músics habituals i que malgrat que no tenen ocasió d’assajar, les seves interpretacions són magistrals.

També durant dos anys he estat oïdor del conjunt CALIDAE, formació de Caldes de Malavella, composta per nou magnífics instrumentistes que van dels 65 als 82 anys.

Aquests nou magnífics intèrprets han estat components de reeixits conjunts i de cobles i orquestres de primera línia i són, per ordre alfabètic:

Josep Bartrina Burc, de 84 anys, viu a Caldes de Malavella. Toca el clarinet.

Francesc Cla Font, de 65 anys. Viu a Cassà de la Selva. Toca el fiscorn i la tuba.

Francesc Cortada Sureda, de 72 anys. Viu a Cassà de la Selva. Toca el flabiol i el clarinet.

Josep Joli Blanc, de 81 anys. Viu a Vilarnadal, agregat de Masarac. Toca el contrabaix i el violí.

Josep Llorens Puig, de 75 anys. Viu a Crespià. Toca la bateria.

Carles Planas Anguila, de 73 anys. Viu a Cassà de la Selva. Toca la trompeta.

Josep Riumalló Salagran, de 71 anys. Viu a Girona. Toca el fiscorn, el trombó i el violí.

Robert Rodriguez Coll, de 70 anys. Viu a Llagostera. Toca el saxo soprano i el clarinet.

Josep Vilar Crous, de 82 anys. Viu a Caldes de Malavella. Toca el saxo soprano i el saxo alt. És el fundador i ànima del conjunt, representant i presentador.

Aquest conjunt musical CALIDAE ens oferí un concert de quasi dues hores el dia 24 d’octubre passat en el local de la llar dels jubilats de Palamós, amb una assistència massiva de socis i ens va oferir el següent programa:

Una selecció de *La leyenda del beso*, *La vall del riu Vermell*, *El Carnaval de Venècia*, *En un mercat persa*, *Zarzuela don Gil de Alcalá* (havanera), *Romanza de la Tavernera del Puerto*, *Clarinetes polka tirolesa*, unaselecció de boleros, *Vals jota* (trompeta i fiscorn), *Petita flor* (saxo soprà) i *Doll de Catalunya*, d’Antoni Mas Bou, dedicat a Caldes de Malavella.

Una vegada més és va fer realitat el desig de Josep Vilar, capdavanter del conjunt CALIDAE: “amb el nostre conjunt musical gaudim molt i també fem gaudir la gent gran que ens escolta.”

Senzillament magnífic! Per molts anys! ■

Damià Daviu

Gerard Carrión i Puig, comunicador

Gerard Carrión Puig (Barcelona, 5 de juliol del 1982) és el presentador i director del programa de gran èxit Tot sardana que emet cada diumenge Ràdio Estel, des de fa divuit anys. A més cada dissabte condueix un altre programa, Sons de la terra, dedicat al món de l'havanera. Des de ja fa molts anys, tot i la seva joventut, és un actiu sardanista i el podem trobar en qualsevol indret de la geografia catalana, allà on soni una cobla.

Avui ens hem desplaçat fins a Barcelona, fins als estudis de Ràdio Estel, al barri de Sants, per trobar-nos amb l'amic Gerard. Ell ens ha reservat una estona de la seva atapeïda agenda per fer l'entrevista que a continuació us volem oferir. El seu programa sardanista a Ràdio Estel gaudeix de molta popularitat i són molts els sardanistes que ens havien demanat la seva presència a les pàgines de la nostra revista. A més, és una persona molt coneguda, gran sardanista que ha volgut fer alguna cosa més per la nostra cultura mitjançant les ones radiofòniques. És un plaer per a tots nosaltres tenir-lo aquí.

- **Ens pots parlar una mica de la teva vida i com van ser els teus inicis en el món de la sardana?**
- Amb la sardana hi tinc molta relació des de ben petit. Vaig estudiar música, vaig fer piano a l'Escola l'Arc amb la professora Maria Dolors Bonal, ho vaig deixar i al cap d'uns anys hi vaig tornar i llavors vaig estudiar flauta travessera a l'Escola Virtèlia i també a una altra escola anome-

■ L'amic Gerard atén les nostres preguntes.

■ Gerard Carrión Puig

nada Juan Pedro Carrero. Vaig començar a ballar sardanes als 15 anys i a partir de llavors hi tinc una dedicació màxima. A mi em van ensenyar a ballar sardanes la meva àvia i la meva tieta-àvia, Maria Dolors i Maria del Carme Isbert, de la vila de Sarrià de Barcelona (som parents de l'actor Pepe Isbert), i en vaig aprendre a la població de Calonge que és on estiuem. Allà vaig començar a ballar sardanes un mes de juliol de l'any 1997 (que va coincidir amb l'inici dels meus estudis de flauta travessera). M'agraden molt la música clàssica, les sardanes i les havaneres, entre altres gèneres.

- **Com va ser el teu ingrés a Ràdio Estel?**
- Em vaig introduir a Ràdio Estel quan estudiava, fent un programa d'estiu, un magazine cultural (a mi m'agraden molt la cultura i les tradicions del país). El programa es deia *Sense vacances*, era el mes de juliol de l'any 2003 i a mi em tocava fer un repàs de les diverses festes majors de les poblacions cata-

■ Gerard Carrión presentador del programa sardanista *Tot sardana*.

lanes. Per aquell temps, ja s'emetia el programa *Tot sardana* i recordo que jo l'escoltava. Vaig decidir parlar amb la direcció de Ràdio Estel per si hi podia col·laborar i em van oferir la possibilitat de fer un espai de cultura, com un reportatge, inclòs en el programa sardanista

enb què col·laborava i encara col·labora el senyor Artur Castany (un gran coneixedor del món de la sardana). Ell em va documentar i em va explicar moltes anècdotes que m'han servit molt. El senyor Castany va ser director del *Tot sardana*, però per causa de l'edat i de la mobilitat ho va haver que deixar. Fa tres anys em van oferir la possibilitat de ser el director i presentador del programa sardanista *Tot sardana*.

■ **Parl'ans una mica més del senyor Artur Castany.**

■ El senyor Artur Castany té 90 anys i és una persona molt apreciada per tots els que formem Ràdio Estel. Ell es va presentar un dia als estudis de la ràdio fa 13 o 14 anys perquè havia sentit el programa sardanista i hi volia col·laborar. Fa molts anys que està vinculat al món de la sardana, sap moltes anècdotes i ha conegut els grans intèrprets i compositors. Disposa d'un arxiu important de sardanes que ens ha servit de molt en el programa. Actualment encara col·labora amb el programa que presento amb l'espai *Les històries del senyor Castany*. També va escriure algunes sardanes, una de les quals la vam sentir en el *Tot sardana* de fa algun temps.

■ **A més també presentes el programa *Sons de la terra* cada dissabte de 9 a 10 del matí també a Ràdio Estel, dedicat al món de l'havanera. Ens ho pots explicar?**

■ Fa algun temps vaig fer un esbós i un guió sobre un programa d'havaneres, però introduir un

programa nou no és fàcil, necessites un patrocinador i has de fer front a les despeses. Ara fa uns anys ho varen aprovar (en aquell moment ja presentava el *Tot sardana*), i de des de llavors el programa és una realitat. El món de l'havanera és un món que conec força ja que des de molt menut, amb els meus avis, assistíem a diferents cantades d'havaneres de la Costa Brava quan passàvem les vacances a Calonge. A més també formo part de l'equip de *El primer cafè*, un programa diari d'actualitat que s'emet de 8 a 10 del matí. A banda de treballar a Ràdio Estel, sóc el cap de redacció de l'Agència Cristiana de Notícies Flama (www.flama.info). És una agència de la Federació de Cristians de Catalunya, en la qual elaborem un butlletí de notícies electrònic d'àmbit eclesial de Catalunya, també de temes socials, de temes del tercer món, etc. A més a més, com a mínim un cop per setmana, vaig a veure els infants malalts de l'Hospital de Sant Joan de Déu, a qui m'agradaria poder dedicar més temps, però malauradament les obligacions laborals no m'ho permeten.

■ **Abans ens hem deixat de parlar dels continguts del teu programa *Tot sardana*, bo serà fer-ho ara abans no ens en tornem a oblidar...**

■ El programa s'emet cada diumenge al matí de 9 a dos quarts d'11 i n'estic content perquè hi participa molta gent de tot Catalunya i Andorra. En el

■ En la recepció de Ràdio Estel.

■ En Gerard enfeinat.

programa la música de sardanes és la protagonista, és el format que proposem, a més volem que la gent hi participi amb comentaris, suggeriments o propostes que volem que ens facin arribar mitjançant, telèfon, correu electrònic o facebook. Tots els programes emesos aquesta temporada, des del mes de setembre passat, es poden

tornar a escoltar al web de Ràdio Estel (www.radio-estel.cat), a ràdio a la carta.

■ **Hi ha algun espai destacat en el programa?**

■ N'hi ha molts. Fem un apartat de peticions i dedicatòries (cada setmana en rebem moltíssimes) i les apuntem per poder satisfer a tothom. Seguim amb una completa agenda d'activitats sardanistes, després fem els concursos de La Oca, en els quals regalem 15 quilos d'articles per a la neteja de la llar, i també un concurs en què regalem algun CD de sardanes. Continuem amb l'entrevista d'actualitat amb convidats a l'estudi o via telefònica i en la qual fem una pinzellada sobre la vida del convidat combinada amb sardanes que tinguin relació amb ell, i llavors ja ve el comentari del director de Ràdio Estel, mossèn Jaume Aymar. L'últim bloc és el concurs popular

La Sardana de l'Any, en què precisament podem sentir de sintonia la sardana titulada *L'amic Gerard* que em va dedicar amablement el mestre Tomàs Gil i Membrado. Vull agrair especialment al nostre patrocinador, el senyor Codina de productes La Oca, la seva col·laboració, en el programa amb

els seus articles de neteja tan apreciats pels nostres oients. No em vull deixar d'esmentar la Clàudia Terraza, la productora.

■ **Què trobes a la sardana, que la fa tan especial per a tu?**

■ La música és una meravella. Sento la tenora i la sento dins meu com a pròpia, com el país, com Catalunya. Recordo que quan anava a ballar sardanes amb la meva tieta em deia: "Quan ballo sardanes mèntra una alegria especial". M'agraden molt des de sempre; és una cosa molt nostra que cal valorar com es mereix.

■ **Tu que estimes tant la sardana, què en penses d'aquestes iniciatives i propostes que darrerament duen a terme diferents cobles?**

■ Jo penso que està bé que la sardana s'obri, com l'estil de la cobla Contemporània amb el seu espectacle que agrada a la mainada. Penso que està bé innovar, però combinant-ho amb la sardana de tota la vida. Algunes de les propostes de la cobla Sant Jordi estan bastant bé i altres no tant. Hi ha coses que tenen més acceptació que altres, el públic ho dirà amb la seva assistència. A mi m'agrada la melodia, que la música tingui una estructura i que et faci vibrar.

■ **Quins són els personatges de la història de la sardana que més admires?**

■ És difícil triar-ne uns en concret. N'hi ha molts que m'agraden. Sobretot el mestre Ricard Viladesau i no en diré cap més perquè n'hauria de

■ Darrere aquesta finestra hi ha l'estudi des d'on s'emet el programa sardanista.

■ Gerard Carrión en un moment d'aquesta entrevista.

dir molts i encara me'n deixaria i em sabia molt greu, però sobretot m'agraden les sardanes balladores, els compositors que fan ballar. Al programa de sardanes posem sardanes de tot tipus i entrevistem gent de tots els estils. El més important és que es faci difusió de la sardana. Per exemple la presència de la sardana a TV3 és quasi inexistent, en canvi ve un músic estranger que ningú coneix i tothom se'n fa ressò. Tot això és molt injust perquè la sardana forma part de la cultura catalana i ho hem de valorar.

■ **Com prefereixes les sardanes de 7 o de 10 tirades?**

■ Jo sóc de sardanes de 10 tirades. Afortunadament a l'Empordà, i en general a les comarques gironines, on jo tinc un fort lligam, estan a favor de les sardanes de 10 tirades. No m'agraden les de 7 perquè si balles bé se't fan curtes i a mi m'agrada poder escoltar una mica la sardana, després posar-te a ballar i poder ballar també els curts.

■ **Quin futur veus a la sardana?**

■ El futur jo el veig positiu, molts diuen que la sardana es reduirà a la sala de concert, jo penso que no, perquè hi ha molts músics amb una formació excel·lent amb moltes ganes de tocar i que donen prestigi a la sardana. Malauradament els organitzadors són veterans i el seu relleu a vegades no és fàcil, però tot i això espero que vagi endavant perquè hi ha molts sardanistes arreu de Catalunya i també moltes cobles. S'estrenen 250 sardanes cada any, l'únic que hi manca són joves en els esdeveniments i que la sardana s'ensenyi a

■ Gerard Carrión presenta un acte sardanista. (Foto J. Gabarrós)

les escoles com una assignatura més. També manca una mica de pedagogia de la sardana, penso que els mitjans públics l'haurien de difondre més i explicar-ne la història, els fets, les dades, perquè hi ha molt poques persones ben documentades que puguin ajudar a la resta de la gent. En el programa *Tot sardana* intento introduir una mica de cultura sardanista, parlem d'història de cobles i biografies de compositors i d'interprets, crec que és necessari i suposo que a la gent alguna cosa els quedarà, és part de la història del nostre país.

■ **Gerard, ja per acabar, quins projectes tens en el futur?**

■ A mi m'agradaria fer un programa a una televisió pública o una ràdio pública i parlar de sardanes i cultura catalana, però aquí a Ràdio Estel, hi estic molt a gust i penso que podem fer el programa durant molts anys amb la participació de tothom. Una salutació a tots els lectors.

Gerard, xerrariem molta estona més amb tu però tenim un espai limitat, crec que és una entrevista que agradarà a molta gent. Per la nostra part volem dir-te que seguirem escoltant els teus programes que sabem que tenen molta audiència i que desitgem gaudir tots plegats de salut per poder assistir a concerts, ballades i aplecs i coincidir durant molts i molts anys. Felicitats pels teus primers 10 anys a Ràdio Estel. Sort i fins aviat! ■

■ Gerard Carrión a l'aplec de la sardana de Calella de 2012.

■ En Gerard ballant sardanes a l'aplec de Calella el primer diumenge de juny de l'any 2012.

Hem perdut Lluís Turet, un gran músic estimat per tots

El passat dia 28 de febrer de 2013 va morir a la Bisbal d'Empordà l'antic membre de la cobla-orquestra La Principal de la Bisbal, Lluís Turet i Soler, que ja feia uns anys que s'havia retirat. Amb motiu del luctuós i desagradable succés i per la coneixença mútua, l'únic que podem fer és homenatjar la figura de Lluís Turet tot fent un repàs a la seva biografia.

Lluís Turet i Soler va néixer a la població de Sant Hipòlit de Voltregà (Osona) el 17 de novembre de l'any 1929. Havia estat instrumentista de tible, flabiol, clarinet i saxo. És un dels més importants

tibles segon que han existit, conegut, sobretot, per les seves més de 40 temporades a les rengles de la cobla-orquestra La Principal de la Bisbal, primer formant parella amb Àngel Pont i Muntaner per espai de 15 anys i després amb Joan Parés i Clarà durant 26 temporades més fins a arribar a la jubilació.

Lluís Turet va iniciar estudis musicals a la curta edat de 12 anys, (un any després ja actuava amb la cobla-orquestra Angelets). El seu primer mestre fou Joan Riera de Sant Hipòlit de Voltregà, amb qui va estudiar solfeig. Un capellà de Manlleu, mossèn Arlet, li va ensenyar harmonia i el senyor Benito de Torelló el va iniciar en l'estudi del seu instrument, el clarinet, uns estudis d'instrument que va ampliar amb Ramon Camps de Granollers.

En Lluís era un músic solvent, compromès i seriós, sempre concentrat en el que havia d'interpretar. Al llarg de la seva estada a la cobla bisbalenca ens va oferir versions de conegudes sardanes obligades de dos tibles com *Parlem-ne*, escrita per Àngel Pont i Muntaner; *La matinera*, composta per Josep Serra i Bonal;

■ L'instrumentista de tible Lluís Turet i Soler.

Els dos valents, i la coneguda *Duet festiu* ambdues d'Emili Saló i Ramell (la darrera signada amb el pseudònim de Pau Marons). Tot i que fou un magnífic intèrpret de tible, el seu veritable instrument fou el clarinet, del qual va ser un autèntic especialista. De fet, el seu ingrés a la cobla-orquestra La Principal de la Bisbal va ser avalat per la seva qualitat interpretativa amb aquest darrer instrument: va ser el seu amic i convilatà Francesc Capellas i Maydeu "Paco Capellas" (llavors trompeta de La Principal de la Bisbal i amb qui coincidia esperant l'autobús) qui

va parlar amb el director de la cobla bisbalenca, el mestre Conrad Saló i Ramell, de les habilitats del jove Lluís Turet que, tot i que ho veia molt gros al principi, al final va acceptar la proposta d'ingrés a La Principal de la Bisbal. Fins aquell moment havia estat membre de la cobla-orquestra Angelets de Sant Hipòlit de Voltregà, a la qual havia ingressat als 13 anys. En aquesta formació havia actuat com a tenora segon, després com a flabiolaire i finalment com a tible primer i en formació orquestral tocava el clarinet i el saxo. A més en va ser cantant melòdic i el representant. Estava molt bé i molt integrat a la cobla-orquestra Angelets i li va saber molt greu deixar-la després de pensar-ho molt. Durant aquesta època també actuava amb la Banda Municipal de Vic i amb l'Orquestra Simfònica de Vic, gran activitat musical que compaginava amb la seva feina de ferrer en un taller de carruatges. En ingressar a la cobla-orquestra La Principal de la Bisbal l'any 1955 tenia 26 anys i estava solter i sense comprimís i en les freqüents anades de la cobla bisbalenca a la població de Llagostera, va la que seria

la seva dona, l'Anna, mare dels seus dos fills, l'Anna i en Lluís. Una de les actuacions més recordades per Lluís Turet fou la que l'any 1974 portava La Principal de la Bisbal a Caracas (Veneçuela) convidada pel Centre Català de Caracas. Quan l'any 1977 el mestre Conrad Saló i Ramell es jubilà, (fins llavors havia estat el representant de la cobla bisbalenca), la representació cau a mans de Lluís Turet. L'any 1996, i després de 41 temporades a la cobla-orquestra La Principal de la Bisbal, es jubilà i el seu lloc era cobert pel jove Gabriel Castelló i Regencós. Aquell any també van marxar de la cobla els germans Pere i Joan Parés i Clarà, flabiol i primer tible respectivament, llocs que van cobrir el flabiolaire Pere Rabasseda i Matabosch i el tible Lluís Pujals i Carretero.

A partir de la seva jubilació en Lluís es dedica a una de les seves grans passions: la pintura, a la qual dedicava moltes estones i per la qual va arribar a ser molt reconegut. Per les seves actuacions utilitzava un tible de la casa Catroi, tot i que els darrers anys actuava amb un Sibila facilitat pel seu fill. Residia des de feia una colla d'anys a la Bisbal d'Empordà.

L'any 1963 la cobla-orquestra La Principal de la Bisbal celebrava el seu 75è aniversari, en aquell moment estava integrada pels següents components:

Flabiol i tamborí: Emili Poch

Tibles: Àngel Pont i Lluís Turet

Tenores: Ricard Viladesau i Joaquim Sagrera

Trompetes: Francesc Capellas, Joan Sadurní i Pau Francesc

Trombons: Martí Teixidor i Joaquim Coma

Fiscorns: Josep Puig "Moreno" i Conrad Saló

Contrabaix: Fèlix Horcajo

Director: Conrad Saló i Ramell

L'any 1988 la cobla-orquestra La Principal de la Bisbal celebrava el seu centenari, en aquell moment els seus components eren:

Flabiol i tamborí: Pere Parés i

Clarà

Tibles: Joan Parés i Clarà i Lluís

Turet i Soler

Tenores: Josep Gispert i Vila i

Jordi Parrot i Parborell

Trompetes: Josep Ramon Prats i

Miró, Joan Sadurní i

Pagès i Ernest Margall i Fabrellas

Trombons: Pere Cortada i Carbonell i Bernat Sellens i Vallejo

Fiscorns: Josep Riumalló i Salagran i Josep Cassú i Serra

Contrabaix: Joan Xandrich i Bagué

Director: Josep Cassú i Serra

Tenim constància d'un parell de sardanes compostes per Lluís Turet, ambdues escrites els darrers anys en què va formar part de la cobla-orquestra Angelets, són les que porten per nom *Buscant l'amor* (1953) i *al cal ferrer* (1954).

Lluís Turet ens ha deixat un grapat d'enregistraments en format LP amb la cobla La Principal de la Bisbal, tots excel·lents treballs. De tots cal destacar un LP de sardanes obligades en què trobem la sardana obligada de dos tibles de Pau Marons titulada *Duet festiu*, que interpreta junt a al solista Joan Parés. En aquest mateix LP hi figura la sardana obligada de flabiol *Vora el niu*, escrita per Enric Sans i Salellas, en la qual el flabiolaire és en Lluís Turet i Soler i gràcies a les possibilitats que ofereix la tècnica també actua com a tible segon en la mateixa gravació. Per últim en els LP commemoratius del centenari de La Principal de la Bisbal trobem la sardana obligada de dos tibles amb variacions *La matinera*, de Josep Serra i Bonal, un enregistrament que van fer amb les variacions pertinents, però que en el disc va aparèixer sense les esmentades variacions, fet que va provocar el lògic descontent dels dos intèrprets Joan Parés i Lluís Turet.

Ja per acabar direm que el funeral fou a l'església de Santa Maria de la Bisbal d'Empordà al qual va assistir una gran multitud de gent, i també els actuals components de la cobla La Principal de la Bisbal que interpretaren *El cant dels ocells* i la coneguda sardana de Conrad Saló *Els ocells et canten* a l'entrada i a la sortida respectivament. Durant l'ofici també va sonar la tenora... En els darrers anys l'havíem vist, en diverses ocasions, en els aplecs de la sardana que cada segon diumenge de juny se celebren a la població de la Bisbal d'Empordà, on residia i tot i ja gran l'havíem vist ballar alguna sardana.

Adéu amic Lluís, gràcies per tot el que ens has donat amb el teu treball i el teu esforç. Tots et recordarem. ■

■ En primer terme Lluís Turet i Soler, al seu costat el tible Joan Parés i Clarà en una actuació de La Principal de la Bisbal.

Ressons de comarques

Federació Sardanista de Catalunya

Amb la cultura i la tradició

L'Assemblea de la Federació Sardanista de Catalunya ha aprovat per unanimitat donar suport tant a la proposta d'adhesió a la sectorial de l'Assemblea Nacional Catalana (ANC) de Sardanes per la independència, com a la proposta de declaració a favor del dret a decidir.

Les entitats sardanistes assistents d'arreu del territori de Catalunya han decidit donar suport a ambdues propostes en tractar-se del sentir generalitzat i suposa una expressió del compromís per la cultura i la tradició catalanes.

Confederació Sardanista de Catalunya

Tal i com es va acordar a la passada assemblea general ordinària de l'entitat, es prepara la proposta d'estatuts de la Confederació Sardanista de Catalunya i la proposta de Reglament de Règim Intern de dita confederació.

Qualsevol soci que hi pugui estar interessat, i considerem que fossin molts, pot veure i estudiar les propostes per tal que es revisin ambdós documents i presentar, si s'escau, les esmenes que es considerin adients.

El termini per presentar les esmenes finalitza el 31 de maig. Per qualsevol consulta, no dubteu en posar-vos en contacte amb la Federació Sardanista de Catalunya [info@fed.sardanista.cat]

Unió de Colles Sardanistes

Campionat de Catalunya de Colles

El diumenge, 12 de maig, començà el Campionat de Catalunya de les colles de competició en categoria Gran, amb els concursos de Lleida i Sabadell. La peculiaritat és que aquesta temporada hi ha més colles, amb un total de 13 rotllanes, una xifra que feia anys que no es veia. Per aquesta raó des de la Unió de Colles Sardanistes de Catalunya s'han creat 2 grups diferents de colles, el Grup A i el Grup B. En una primera fase, competiran per separat i les 2 primeres rotllanes de cada grup es classificaran directament per a la Fase Final A. Les 2 últimes de cada grup inicial aniran directament a la Fase Final B i les 3 intermitges d'un grup i les 2 intermitges de l'altre grup competiran en un concurs de repesca per decidir quines 3 passaran a la Final A i quines a la Final B. Així, el Grup A l'integren les

colles Blanca Espurna (Sitges), Dolç Infern (Lleida), Estol-Espígol (Agramunt), Mans Amigues (Cassà de la Selva), Mare Nostrum (Barcelona), Tarragona Dansa (Tarragona) i Xàldiga (Barcelona). El Grup B està format per les colles Antaviana (Tordera), Continuïtat del Montgrí (Torroella de Montgrí), Encís (Manlleu), Mirant al Cel (Sabadell), Riallera (Vic) i Violetes del Bosc (Barcelona). De la procedència de les colles es pot comprovar que un any més hi haurà representació territorial de les 4 províncies. Enguany, però, cal destacar l'absència de la colla Maig, de Barcelona, que els darrers anys havia ocupat la 3a plaça del podi. Altrament, s'han incorporat dues colles noves que puguen de categoria, es a dir, passen per edat dels seus dansaires de Juvenils a Grans: Antaviana i Xàldiga, aquesta última, campiona Juvenil les 2 últimes temporades. També s'ha afegit la colla Estol-Espígol, que l'any passat no va participar al Campionat. El calendari de concursos establert indica que les colles del Grup A competiran a Lleida (12 de maig) i Palamós (15 de juny) mentre que les del Grup B tindran concurs a Sabadell (12 de maig) i també a Palamós. El concurs de repesca serà a Reus, el 30 de juny. Aquest concurs

entra, després de molts anys, a la roda de certàmens que formen el Campionat de Catalunya. La Final A competirà després de l'estiu als concursos de Barcelona-Catedral (22 de setembre), Manlleu (12 d'octubre), Terrassa (20 d'octubre) i la gran final de Balaguer (10 de novembre). Pel que fa al Grup B els compromisos seran a Vilanova i la Geltrú (13 de juliol), també a Barcelona-Catedral, El Vendrell (13 d'octubre) i igualment a la Final de Balaguer. La gran atracció serà veure si la colla Mare Nostrum revalidarà el títol aconseguit el passat any i des de fa 3 temporades. Les 2 colles que, a priori, poden posar-li dificultats són Violetes del Bosc i Tarragona Dansa, que ha d'aprofitar la retirada de la Maig no només per consolidar la 3a plaça sinó lluitar per alguna cosa més. També serà interessant veure la resposta de les 3 colles noves (Antaviana, Estol-Espígol i Xàldiga). Sobretot si es té en compte que no estan acostumades a competir amb 3 sardanes de màxima exigència per concurs, amb tot el que comporta de desgast físic i mental. *

Discografia

Disc de Jaume Cristau

La cobla Ciutat de Girona ha enregistrat un CD amb sardanes de Jaume Cristau i Brunet. Aquest compositor, nat a Figueres, la qualitat musical del qual és indiscutible, és un dels més cabdals dins la composició de sardanes, moltes guardonades en certàmens musicals.

El disc conté 14 sardanes, dedicades a persones o a paisatges de l'Empordà.

Disc de Josep Antoni López

Josep Antoni López és un instrumentista de tenora i compositor de sardanes. Nasqué a Girona el 10 de juliol de 1947 i ha estat intèrpret a les cobles Iris de Salt, River's, Marimba i Emporium de Girona, Sa Palomera de Blanes, Selvamar de Cassà de la Selva, Perpinyà i Cervianenca de Cervià de Ter.

Fou també ballador de colles sardanistes. Com a compositor és autor de diverses sardanes que són interpretades sovint i ben acceptades pels balladors.

La propera Diada de Sant Jordi ha vist la llum un CD amb obres seves, les darreres de la seva producció, que ha gravat la cobla La Principal del Llobregat sota la direcció de Jordi León i es trobava a la parada que Els Amics de la Sardana Terranostra de Girona.

El títol genèric del disc és: *Ressons de records*.

Sardanes de "Pito Chamorro"

Josep Chamorro Ramos és un instrumentista de tenora que nasqué a Blanes, el 18 de juny de 1978, i ha estat intèrpret, entre d'

altres, a la cobla La Flama de Farners amb la qual ha enregistrat un CD als Estudis 44 de Girona, amb les diferents obres coblístiques.

El disc conté les sardanes *17 de juliol, 50 anys, Deliri d'estiu, El palau de la Fosca, Estany de Travertins, Mig segle d'esbarts, Sant Llorenç, gran reserva, 35 estius* i *Camí d'illusions*, i també la suite per a cobla *Fantasies del Ges*.

Disc de la Cobla Sabadell

Es presentarà el disc 'LX' de la Cobla Sabadell, que conté dues estrenes absolutes, a l'Auditori Toldrà del Conservatori Municipal de Música de Barcelona. Així, 'LX' està integrat per 12 peces "composades per intèrprets i directors que han passat per la cobla aquests 60 anys". Per tant, s'hi poden trobar composicions des de n'Íu Alavedra, en Josep Auferil o en Joan Parera, membres fundadors de la Cobla Sabadell, fins a autors actuals com en Bernat Castillejo o en Lluís Alcalà. Aquest enregistrament el va concebre la cobla per celebrar les sis dècades i va ser el primer projecte sardanista finançat per mitjà del micromecenatge. Així, un centenar de col·laboradors van aportar-hi fons, que han permès gravar i editar el disc. Com a contrapartida, molts d'ells rebran discos, entrades per al concert o enregistraments privats, segons quina hagi estat la seva aportació econòmica.

Presentació del primer disc de la Principal de Terrassa en el marc del seu 90è aniversari

La cobla Principal de Terrassa ha complert aquest passat mes de març 90 anys i per celebrar-ho ha

gravat un disc. És el seu primer enregistrament i vol ser “el testimoni de l’aportació musical i cultural de la formació a la seva ciutat”. La seva presentació va ser el divendres 12 d’abril, a les vuit del vespre a l’Auditori de Terrassa.

L’enregistrament recopila sardanes dedicades a Terrassa i “a l’entorn cultural de la ciutat”, així com sardanes habituals de seu repertori i d’altres menys conegudes de compositors contemporanis. Seran sardanes com *Ofrena a Terrassa*, de Ricard Viladesau, *Amor perdut* de Josep Saderra, *Neu rodona* de Ramon Serrat o *Patum 2010* de Sergi Cuenca.

L'Alt Empordà

35è aniversari de l'Agrupació Sardanista "Avi Xaxu"

A finals del mes d’abril es féu la celebració a l’Escala de diversos actes commemoratius del 35è aniversari de la fundació de l’entitat local, Agrupació Sardanista “Avi Xaxu”. Els actes s’encetaren amb una ofrena floral a la tomba de Josep Vicenç “Xaxu” i tot seguit al Centre Cultural Xavier Vilanova, tingué lloc l’acte oficial de la celebració del 35è aniversari, que constà de l’actuació del grup de danses la Faràndula, i la cobla La Principal de l’Escala, que oferí 7 sardanes inèdites d’en “Xaxu”, en forma de concert i 3 sardanes per a ballar. També en aquest acte el nét d’en “Xaxu”, el Sr. Josep Vicenç

Busquets, donà a l’Agrupació un penó del 1914.

El Bages

Actes de commemoració de Manresa com a Ciutat Pubilla el 1963

Manresa 50 anys de Ciutat Pubilla

Era l’any 1963 quan Manresa, la capital del Bages, fou proclamada Ciutat Pubilla de la Sardana. Òbviament hi hagueren algunes dificultats amb el règim, la censura i les mateixes autoritats, malgrat que el batlle, el Sr. Josep Moll, va donar tots els permisos, fet que fins i tot li va costar el càrrec. El més significatiu fou que no es deixà llegir la *Lliçó Magistral* que havia escrit Mn. Josep Junyent; aquest capellà, però, la llegí a la missa de l’endemà.

Aquella Ciutat Pubilla fou d’un gran esperit de catalanitat i fins i tot s’erigí el primer monument a la sardana, fet que cada població posteriorment designada seguí com a costum.

Ara, en celebrar-se els 50 anys, s’han desenvolupat una sèrie d’actes commemoratius que tingueren efecte el darrer cap de setmana del mes d’abril.

Juli Santcliment, un dels més destacats organitzadors del Pubi-

llatge, i Gloria Ballús, musicòloga, van fer unes conferències.

També hi participaren els grups locals de castellers, geganters i l’Orfeó Manresà i les cobles Ciutat de Manresa i La Principal de la Bisbal, que oferí un concert commemoratiu dels seus 125 anys d’existència.

El Baix Empordà

Reconeixement a la Principal de la Bisbal

L’AIE (Societat d’Artistes, Intèrprets o Executants d’Espanya) ha distingit La Principal de la Bisbal amb el premi *TODA UNA VIDA DEDICADA A LA MÚSICA* que es concedí el dia 27 de maig Barcelona, en el marc de l’assemblea general de socis. Núria Feliu llegí un panegíric aprofitant l’avinentsa.

Concert de Primavera a Palamós

En el decurs de l’any, Palamós ofereix una gran varietat d’actes sardanistes, un dels quals és el Concert de Primavera, que s’efectuà el diumenge dia 28 d’abril al teatre la Gorga, amb la cobla Montgrins, dirigida per Martí Camós. En aquest concert hi hagué la presentació oficial dels nous components de la cobla, que són: flabiol, Ferran Carballido; tible, David Bondia; trombó, Víctor Rodríguez i fiscorn, David Calvet.

El concert presentat per Francesc Sánchez Carcasés fou dels actes commemoratius del 70è

aniversari de l'Agrupació Sardanista Costa Brava de la localitat.

En el concert s'oferiren sardanes dels més destacats compositors i finalitzà la primera part amb la glosa d'Antoni Mas Bou *Viladesau i el mar*, que és recreació per a cobla de les composicions que Ricard Viladesau compongué inspirant-se en el mar.

Cobla Montgrins

De tres a quatre barres, per Diem Huong Tran

Diem Huong

En un dels programes d'Aplec, ens cridà l'atenció el nom d'una compositora, Diem Huong Tran, que és una vietnamita establerta a Catalunya des de fa 20 anys, professora de piano que viu a Sant Feliu de Guíxols, parla un correcte català, i està casada amb el també compositor i músic de cobla Jaume Oliver. És la seva primera sardana, el títol també podria semblar enigmàtic: *De tres a quatre barres*. Segons va explicar l'autora, abans de la guerra la bandera del Vietnam contenia 3 barres, i quan va venir aquí, es va trobar amb la sorpresa que la

nostra incorpora quatre barres, per això li recorda el seu país natal. En la sardana encomana al fiscorn una tonada popular del seu país, barrejada amb la música de nova creació.

El Baix Llobregat

Presentació de l'ANC a Cornellà

Recentment la plaça de l'Ajuntament de Cornellà de Llobregat ha estat l'escenari de la presentació de la sectorial sardanista de l'Assemblea Nacional Catalana (ANC). L'esdeveniment ha tingut l'assistència de més de 1.500 persones. Aquesta presentació ha anat acompanyada per l'estrena de 9 sardanes diferents, totes d'inspiració i temàtica independentista. Els seus autors hi ha col·laborat desinteressadament per tal d'estendre el clam en format musical. En aquest sentit, gairebé 50 músics voluntaris d'arreu de Catalunya han format dues cobles que han interpretat, alternativament, les sardanes. L'esdeveniment ha comptat amb parlaments institucionals, en què s'ha comptat amb la presència de la presidenta de l'ANC, Carme Forcadell; el vicepresident, Carles Castellanos, i el president de la Federació Sardanista de Catalunya, Joaquim Rucabado. La presentació ha anat a càrrec de l'actor Quim Masferrer. També hi han assistit cares conegudes de la política catalana com el Diputat de les Corts per ERC, Joan Tardà. La voluntat és que aquesta sectorial permeti canalitzar el sentiment independentista del col·lectiu sardanista. Per això tot aquell que vulgui incorporar-s'hi pot ins-

criure's o demanar-ne més informació a sardanes@assemblea.cat. Des de l'organització indiquen que "tots els qui continuem gaudint de les sardanes —agrupacions sardanistes, músics de cobla, compositors, colles sardanistes i mitjans de comunicació— hem trobat adient afegir-nos a l'Assemblea Nacional Catalana, el punt de trobada d'un moviment social, transversal, apartidista i democràtic".

Concert a la memòria del compositor, Agustí Cohí Grau

L'Agrupació Cultural Folklòrica Olesa Sardanista organitzà un concert a la memòria del compositor, Agustí Cohí Grau coincidint amb el primer aniversari del seu traspàs. La cobla fou la Vila d'Olesa, que estigué dirigida per Francesc Llongueres.

S'oferiren dues sardanes del mestre: *L'ermita de la Roca* i *Rupit*, així com el seu Concert per a violí cobla, que comptà amb l'actuació del violinista Stanislav Stephanek. El concert es complementà amb versions d'obres dels nostres grans compositors de música de cobla. Fou una jornada de gran qualitat que obtingué el més ampli reconeixement del públic assistent, a la memòria del mestre Cohí.

El Barcelonès

Presentació d'un CD dedicat a Joan Manén

A l'Auditori Eduard Toldrà del Conservatori Municipal de Música de

Barcelona s'ofereix un concert amb la cobla Jovenívola de Sabadell, dirigida per Joan Lluís Moraleda, amb composicions de Joan Manén el que significà la presentació del CD de Músics per la Cobla dedicat a aquest compositor, entre altres hi trobem: *Joia d'infants*, *Pàtria*, *Cap a Núria falta gent*, *Sardana tràgica*, *Lalegre companyia* i *Manresana*.

Creu de Sant Jordi per a Pepita Lluell

La Generalitat de Catalunya ha atorgat enguany la Creu de Sant Jordi a la compositora Pepita Lluell.

Pepita Lluell no només es compositora de sardanes, sinó que també ha estat actriu i ha aparegut al teatre, al cinema i a la televisió. De fet, es va iniciar en la companyia del conegut Adolfo Marsillach. També ha compost música lleugera, cançons catalanes i una suite per a orquestra de cambra, una per a cobla i quartets de corda. La majoria de les seves sardanes han estat premiades. Algunes de les més conegudes són *San Cugat del Vallès* (premi Ràdio Miramar, 1982), *Recordança* (premi La Bisbal, 1985), *Pubillatge d'argent* (premi Lleida, 1986), (premi Figueres, 1990) o *El vostre Oreig*. És la vídua d'en Fèlix Martínez i Comín, un altre insigne compositor de sardanes. La Creu de Sant Jordi és un reconeixement per a aquelles personalitats o entitats que "hagin prestat serveis destacats a Catalunya en la defensa de la seva identitat o, més generalment, en el pla cívic i cultural". *

Homenatge als republicans perseguits pel franquisme

A principis d'abril, el Monument als Immolats del Pati de la biblioteca del Parlament de Catalunya, ha acollit l'homenatge als republicans perseguits pel franquisme. Com a punt final s'hi ha interpretat la sardana *Catalans a l'Alcàrria*, una sardana del compositor Joaquim Soms quan combatia amb l'exèrcit republicà en aquesta població de Guadalajara. La melodia de la sardana es va convertir en un himne i va ser un estímul per als combatents. Aquesta composició comportà a l'autor més d'un any de presó. El president de la Federació Sardanista de Catalunya, Joaquim Rucabado, i d'altres membres de junta de l'entitat, han assistit a l'acte.

L'esdeveniment ha consistit amb una ofrena floral davant el Monument als Immolats, al pati de la biblioteca del palau. L'acte s'ha organitzat conjuntament amb la cambra i l'Associació Pro Memòria als Immolats per la Llibertat a Catalunya.

Aquesta entitat treballa per mantenir viu el record dels republicans que el franquisme va executar per raons polítiques i econòmiques.

L'ofrena floral davant el monument l'ha feta la presidenta, Núria de Gispert, els membres de la mesa, el president de l'associació, Pere Fortuny, i altres membres de l'entitat. *

La Marinada en un documental

L'equip de rodatge del documental *BCN3D* del director Manuel Huerga ha enregistrat una ballada de sardanes del Pla

de la Catedral, amb la cobla Marinada. D'aquesta manera, la sardana ha entrat a formar part del pla de rodatge d'aquesta producció cinematogràfica.

La productora Mediapro va contactar amb l'Agrupació Cultural Folklòrica Barcelona (ACFB), entitat organitzadora de la ballada, per tal de poder gravar una de les audicions de la Catedral. D'aquesta manera va posar en contacte la cobla amb l'empresa i es van acordar els detalls.

El documental *BCN3D* vol recollir els aspectes més interessants i simbòlics de Barcelona en pla seqüència, la manera d'enregistrar més difícil del celuloide. Aquesta tècnica consisteix en gravar diversos espais i situacions o bé sense canviar d'enfocament en temps real o bé encadenant diversos enfocaments sense que sembli que hi hagi talls, com si fos una única seqüència. Aquest format s'ha vist a moltes poques pel·lícules al llarg de la història, la més coneguda de les quals és *La soga*, de n'Alfred Hitchcock, del 1948.

El documental d'en Manuel Huerga, i amb guió d'en Lluís Arcarazo, comptarà no només amb la ballada de sardanes del Pla de la Catedral, sinó també amb la gravació d'un Barça-Madrid, una trobada de motoristes o el piro-musical de la Mercè. *BCN3D* és una producció de Mediapro, una de les productores més importants del país. Es preveu que la seva estrena sigui a finals del 2013... *

Manuel Huerga

La Sant Jordi-Ciutat de Barcelona al festival de música de Salisbury

La cobla Sant Jordi-Ciutat de Barcelona, inaugura el festival de música de Salisbury (Regne Unit) aquest divendres, 24 de maig, a la St. Thomas Church. La cobla oferí una selecció de sardanes, com *Amical* de Ricard Lamote de Grignon, *Llicorella* de Juli Garreta o *l'esbós simfònic Puig-soliu* de Joaquim Serra. Però també hi sonaren peces més modernes com *Terra de cavallers* d'Enric Ortí o *El somni de la princesa Nerí-dia* de Marc Timón. El programa començà amb música des del vessant més clàssic i a través d'un recorregut per la música dels darrers 100 anys acabà amb sons més propis de l'estil jazzístic.

Cobla Sant Jordi-Ciutat de Barcelona

El Gironès

La història de la sardana i la cobla al Museu de Girona

El Museu d'Història de Girona (MHG) presentà fa unes jornades una sessió dedicada a la història de la sardana i la cobla. Fou una activitat familiar i s'emmarcà en el 50è aniversari de la sala de la sardana i la cobla al Museu de Girona, que realitzà el mestre Josep Baró Güell.

J. Baró Güell

Es féu una visita comentada a la sala dedicada a la nostra dansa

i la cobla, a càrrec del pedagog i historiador musical Lluís Brugués i Xevi Pallàs, director de l'Escola de Música d'Olot dugué a terme un taller de descoberta de la cobla de tres quartans. L'origen d'aquesta jornada prové de l'any passat, un any dedicat al compositor Xavier Montsalvatge que serví perquè el Museu recuperés les seves sardanes i havaneres. Aquesta tasca va anar a càrrec del citat Lluís Brugués, que desenvolupà un projecte pedagògic sobre la sardana i la cobla per a les escoles, però també vàlid per a les famílies. "Amb aquesta jornada s'efectuà amb la voluntat d'apropar la sardana i la cobla a la ciutadania gironina, així com de donar a conèixer els orígens, l'evolució i l'actualitat de la sardana i la cobla". La sala monogràfica dedicada a la sardana es va inaugurar el 1995. Des de llavors s'ha treballat per la conservació i exposició dels fons patrimonials existents, al mateix temps que es vetllava per enriquir-la a través de donacions de particulars, compres o dipòsits. Aquesta sala es va remodelar l'any 2007 amb un projecte elaborat per Àlex Vila. Des del Museu consideren que "la visita a aquesta sala estable del MHG, encara desconeguda per a alguns, és imprescindible per entendre què és la cobla i com ha anat evolucionant l'ús i la producció d'instruments de vent a la Catalunya Vella durant els últims segles. Disposa d'una col·lecció única d'instruments, en què trobarem des de les xeremies de capella, en perfecte estat de conservació, els tiblers arcaics i les primeres tenores, acabant amb l'obra de Turón, Catroi i els altres constructors històrics."

El Maresme

9è disc de sardanes pel càmping Bona Vista

El càmping Bona Vista de Calella tindrà properament el seu 9è disc de sardanes, amb diverses peculiaritats i sardanes mai enregistrades. Entre aquestes característiques, una de les peces de la gravació serà la de la vietnamita resident a Catalunya Diem-Huong Tran Trong. Na Diem-Huong Tran Trong va venir fa 20 anys a Catalunya. Es va casar amb el compositor Jaume Oliver, el qual també és músic i ha tocat sardanes a la cobla Cadaqués i La Principal de la Jonquera. Els seus fills també són músics i actuen igualment a una cobla. Amb aquest entorn, i com a pianista i músic que és, na Diem-Huong ha trigat, però ha compost la seva primera sardana, que és la que es podrà escoltar al disc del càmping de Calella. D'altres aspectes rellevants del disc són la presència de sardanes estrenades aquest any.

El disc es podrà aconseguir a través de la pròpia cobla, la Ciutat de Girona a les seves actuacions o bé per mitjà del mateix càmping. El càmping Bona Vista de Calella, sota la direcció d'en Joaquim Rusalleda, vol difondre la música de la sardana a través d'aquests enregistraments. El fet de portar-ho a terme entre turistes n'augmenta el mèrit. Per aquesta raó, en Joaquim Rusalleda va rebre Medalla al Mèrit Cívic dels Premis Sardana del 2011, antecedent dels actuals Premis Capital de la Sardana.*

100 Aplecs de Nit

El passat dimecres, 3 d'abril, el programa *L'Aplec de Nit* de Ràdio Premià de Mar ha arribat la seva

edició número 100, un número rodó.

El programa el dirigeix en Toni Amill des de l'octubre de 2011, tot i que l'emissió va començar l'1 de setembre del 2009. Va ser de la mà d'en Joan Vinyals, que encara està al capdavant dels micròfons, en aquest cas de *Fem Rotllana*, l'altre programa sardanista de l'emissora. De fet, per celebrar l'efemèride el programa ha comptat amb la participació del propi Joan Vinyals i ha ofert una selecció de sardanes.

En Joaquim Aguilar, coordinador de programes, rebla dient que *“per a Ràdio Premià de Mar és un gran orgull que L'Aplec de Nit' hagi acomplert 100 programes i que se n'hagi fet una edició especial convidant a qui en va ser l'impulsor. Ens omple de goig que les sardanes gaudeixin d'aquesta salut a la graella i tenir a la nòmina de col·laboradors 2 experts amb els coneixements i la trempera d'en Toni Amill i en Joan Vinyals”*.

La seva durada és d'1 hora, a partir de les 21h i s'emet des de la 95.2 de la FM. Si no sou de Premià o rodalies podeu escoltar-lo també a la web de la Federació Sardanista de Catalunya (www.fed.sardanista.cat), a la secció Ràdio a la Carta, acolorida de verd; o a la web de la pròpia emissora: <http://www.radiopremiademar.org> (directament a <http://www.radiopremiademar.org/aplecdenit.html>).

Una peculiaritat d'aquesta emissora són els 2 programes de temàtica sardanista: el citat *L'Aplec de Nit* i *Fem rotllana*, que s'emet cada dissabte de 9 a 11h. *“No hi ha cap tipus de competència, ja que tots 2 saben el lloc on estan i*

fan la seva feina d'acord amb els paràmetres acordats”, aclareix en Toni Amill. Així, *Fem rotllana* compta amb participació exterior mentre que el 2n programa busca radiar sardanes.*

La Selva

Plaques de cava de Maravella

L'empresa Ferré-Garriga de Caldes de Malavella va presentar les noves plaques de cava que ha elaborat dedicades als diferents components de l'orquestra Maravella. N'ha realitzat una per a cada un dels 18 membres de la banda de música i es farà una tirada de 1.500 unitats de cadascuna. Les plaques aniran amb el cava que l'empresa ja va dedicar a l'orquestra el 2006 coincidint amb el desè aniversari de Ferré-Garriga.

Sardanes per la independència

L'Assemblea Nacional Catalana (ANC) i Òmnium Cultural estan organitzant un concert a favor de la independència al Camp Nou per al proper dissabte 29 de juny. Després de setmanes de negociacions per un conflicte de dates, finalment el club hauria cedit les instal·lacions per a aquest esdeveniment. Entre els diferents artistes que participaran en aquest concert multitudinari destacarà la presència de Lluís Llach, en aquest moment retirat dels escenaris però que encara participa en alguns actes concrets, segons ha confirmat Vicent Sanchis, vicepresident d'Òmnium, en declaracions a RAC 1.

En el cas del cantautor aquest gran concert rememorarà el que Llach també va fer el 1985 al Camp Nou, el qual ja va esdevenir un clam per la llibertat de Catalunya. Segons també s'ha avançat, aquest acte serà dirigit i coordinat per Gerard Quintana i Lluís Danés. Els objectius d'aquest esdeveniment són enviar un missatge internacional en favor de l'autodeterminació i l'estat propi i mantenir viu l'esperit del procés sobiranista. Hi ha prevista, també, l'actuació d'altres artistes. Aquest és el segon acte que anuncien aquestes dues entitats, ja que de cara a l'11 de setembre també preparen una multitudinària cadena humana.

Concerts de la Selvatana, amb el patrocini de la Diputació

La Diputació de Girona col·labora en el centenari de la cobla orquestra Selvatana mitjançant el patrocini d'un concert preparat per a l'ocasió, anomenat Selvatana, cobla i veus, que es podrà escoltar durant tot aquest any a diferents poblacions de les comarques gironines.

La Diputació de Girona esmerça una atenció permanent en la difusió de la música tradicional catalana mitjançant diferents línies i programes, entre els

quals hi ha el programa “La sardana a l'escola”, (tot un referent, que compta amb la participació de més de 5.000 alumnes en aquest curs); el manteniment de l'escola de cobla i la mateixa cobla del Conservatori Isaac Albéniz o el suport a l'Agrupació d'Aplecs de les Comarques Gironines. En aquest context cal situar la col·laboració especial que la Diputació ha concretat amb l'orquestra la Selvatana en l'escaiença del centenari de la formació (1913-2013).

El programa que s'interpretarà serà: *L'Empordà, És la Moreneta, En el Vallespir, La puntaire, Marinada, La sardana de les monges, Al·legoria, Llevantina, Somni, La santa espina i El cant de la senyera.*

Es tracta d'un programa atractiu i de qualitat, que farà les delícies dels amants de les sardanes, ja que no sempre poden ser escoltades en la versió cantada. També s'hi podran escoltar algunes sardanes en versió instrumental de cobla, escollides entre les més emblemàtiques del repertori de la Selvatana.

En total es faran vint actuacions, repartides per tot el territori gironí: la Pera, Puigcerdà, Castellfollit de la Roca, Bàscara, Cassà de la Selva, Celrà, Santa Coloma

de Farners, Ventalló, Banyoles, Olot, Bescanó, Corçà, Pont de Molins, Vilabertran, Campdevànol, Llanars, Maçanet de la Selva, Aiguaviva, Isòvol i Sant Pere Pescador.

L'Urgell

Beca per a joves instrumentistes de cobla

L'Associació Músics per la Cobla ha convocat la XIX Beca Josep Maria Bernat per a joves instrumentistes de cobla, és a dir, destinada a intèrprets que el 31 de desembre de 2013 siguin menors de 21 anys. Hi ha temps per enviar les inscripcions de participació fins al 30 de setembre. Segons les bases, no poden optar-hi guanyadors d'edicions anteriors però sí premiats amb accèssits. Per poder participar cal enviar un enregistrament de l'obra obligada amb acompanyament de piano junt amb la butlleta d'inscripció signada, el currículum i una fotocòpia del DNI. Ha d'anar a l'atenció del Sr. Josep Maria Serracant, a l'apartat de correus 26 08200 de Sabadell. El jurat triarà un màxim de 4 finalistes, que es donaran a conèixer la 1a setmana d'octubre. Aquests 4 escollits assistiran

ran a la prova final a Bellpuig. Durant aquesta final el jurat escoltarà en directe la interpretació de l'obra obligada més una de lliure, que ha de durar entre 3 i 7 minuts. Els aspirants caldrà que facin arribar als organitzadors abans del 31 d'octubre la partitura per a solista i piano del tema lliure. A més a més, cada participant es fa responsable del seu pianista acompanyant. El guanyador haurà d'interpretar una peça en el marc del lliurament del premi amb data a concretar. A més a més, la Beca és de caràcter individual i està dotada amb 2.500 €. De totes maneres, el jurat es reserva el dret de repartir l'import entre els finalistes. També hi ha 200 € per a cadascun dels finalistes. Tot i així, el premi es podrà declarar desert si el jurat ho considera convenient, sense que afecti a la dotació prevista per als finalistes. El jurat el formaran persones vinculades al món de la cobla i la seva decisió serà inapel·lable. La Beca rep el suport de l'Ajuntament de Bellpuig i la Diputació de Lleida i és una oportunitat per motivar joves instrumentistes a estudiar i perfeccionar els instruments de cobla.

* Federació Sardanista de Catalunya ■

Atenció subscriptors de la Col·lecció de llibres Mos

Fa uns dies ja enviàrem el primer llibre d'aquest any *La Sardana a Besalú*, en breu rebreu el segon que serà *Els músics de Tortellà* i passat l'estiu en tenim un altre de preparat.

A final del mes de maig portarem els rebuts al Banc, per un import de 35,00 €.

Moltes gràcies, per la vostra cooperació.

Joan Gala

501 racons màgics de Barcelona

Les ciutats antigues, grans i cosmopolites, majoritàriament tenen indrets que encisen la passejada del visitant. Respecte al cap i casal de Catalunya, Cecília Lorenzo i Núria Claver ens presenten *501 Racons màgics de Barcelona que has de conèixer abans de morir*. Ara Llibres, Barcelona 2011, tot un suggeriment per voltar i redescobrir alguns dels aspectes més encisadors que cal compartir amb els nostres hostes.

Lobra està estructurada en ordre dels actuals districtes i ens invita a passejar i a fixar-nos en les coses, tenint en compte que, en moltes ocasions, amb prou feines coneixem allò que tenim més a prop. Per altra part, també hem de tenir present que si bé són moltes les persones d'arreu de Catalunya que, un dia o altre es desplacen a la capital, no sempre tenen el temps escaient per badar, contemplar o perdre's pels seus carrers, sense cap mena de pressa.

Així doncs, ara se'ns convida a conèixer ateneus (Flor de Maig), bars (Muy Buenas, El Roure), botigues artesanals i emblemàtiques (Coixet, El Indio, Arte Intuitivo), carrers (Blai, Paletes), cases ocupades (Can Masdeu), cellers (La Pubilla del Taulat, Gelida), claustres (Boqueria, Hotel Orient, Concepció), edificis (Escola del Mar, La caseta de les nines, Fonda Espanya), fàbriques (del Sol, Palo Alto, La Escocesa), fonts (d'en Fargues), jardins (del Seminari, de la Universitat), masies (can Masdeu, can Cadena), mines (Grott), miradors (Turó de la Rovira, Torre Baró, Camí del Mar), mobiliari urbà (Successió de Fibonacci), monestirs (Sant Pau del Camp, Pedralbes), monuments (Una habitació on sempre plou), museus (del Calçat, de la Farmàcia Catalana), passatges (del Crèdit, Permanyer, de l'Esperança), pastisseries (Escribà, Foix), patis (Ateneu Barcelonès, Ca l'Ardiaca), places (Traginers, San Just, Sant Agustí Vell), refugis (Sant Felip

Neri, Gran de Sant Andreu-Sòcrates), restaurants (Can Culleretes, La Paradeta, Can Margarit) isinagogues (Major), entre altres indrets.

És una guia que ens pot ajudar a gaudir una mica més de Barcelona, tot descobrint llocs i espais, i també ens pot servir per compartir sorpreses, a més d'incitar-nos a trobar per nosaltres mateixos altres racons màgics que ben segur existeixen i, en més d'una ocasió, no hem valorat com cal, ja que les petites coses són les que ens ajuden a viure.

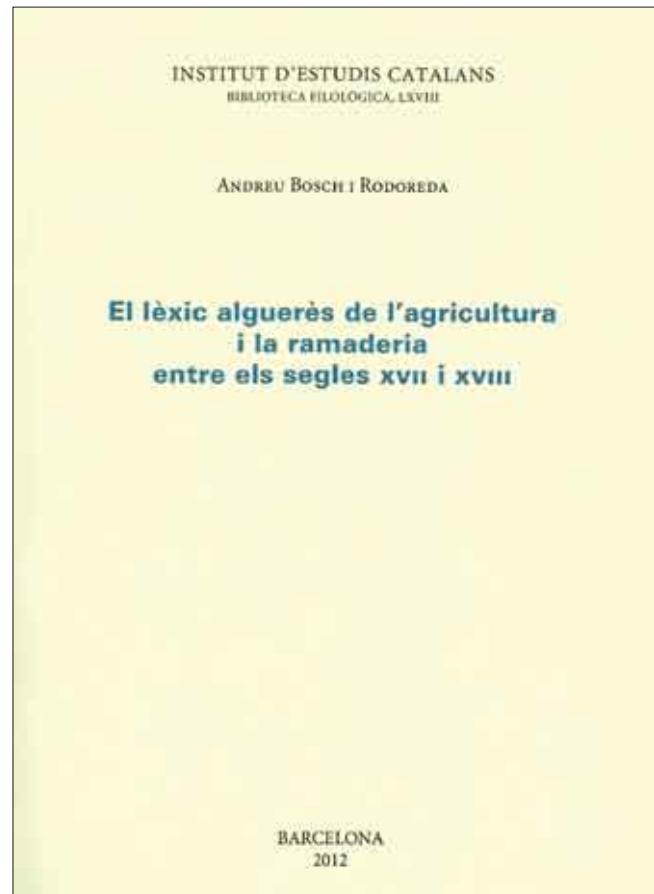
El lèxic alguerès de l'agricultura i la ramaderia

Una interessant tesi doctoral en què l'autor fa una anàlisi descriptiva, documentada i detallada de cent seixanta-tres mots, a més d'analitzar documents escrits en català al llarg de cent cinquanta anys, amb tot el que això comporta, està al nostre abast. Ens referim al llibre *Andreu Bosch i Rodoreda. El lèxic alguerès de l'agricultura i la ramaderia entre els segles XVII i XVIII*. Biblioteca Filològica, LXVIII. Institut d'Estudis Catalans, Barcelona 2012.

En aquesta obra se'ns parla del català de l'Alguer i les interferències del sard, especialment arran de les pestes de 1582 i 1652, en què la població d'origen català fou substituïda per migracions d'individus majoritàriament sardoparlants. Ell situa la importància dels documents que va redactar el cos civil i paramilitar de la Barracelleria algueresa entre el 1638 i 1848, la companyia de rescabament i custòdia dels béns privats del camp, els seus capítols i els registres (de danys, de cavalls, d'estimes de fruita, de vinyes tancades i de bestiar viu).

També analitza la incidència de l'element sard i d'altra procedència romànica en el lèxic alguerès dels registres de danys. Fa una selecció dels camps lexicosemàntics: noms del bestiar, de la terra [de pastura, de custòdia del bestiar, de conreu], de la producció i la indústria agrícoles [cereals, farratge, fruita (cal recordar que la seva tesi de llicenciatura va ser: "Edició dels registres d'estimes de la fruita de la 'Barracelleria' de l'Alguer durant el primer terç del XIX. Estudi dels noms de la fruita"), hortalisses, llegums, arbres fruiters, cep, plantes d'horta], de la indústria i aprofitaments agrícoles i de les eines.

Fa un estudi lingüístic dels camps lexicosemàntics seleccionats amb l'entrada del mot (informació gramatical del gènere, realització fonètica i procedència), les variants documentades, les particularitats semàntiques i l'etimologia, a més de l'anàlisi interpretativa de la substitució lèxica per camps

semàntics i la interpretació global sobre la interferència lèxica dels parlars sards.

Aquest és, sens dubte, un estudi minuciós d'una alta qualitat intrínseca. És un exhaustiu treball de camp, un treball de lluiement que aporta textos inèdits que mereixien sortir a la llum ja que, malgrat conservar-se a l'Arxiu Històric Municipal de l'Alguer, no havien estat reproduïts i, ara, tenim l'oportunitat de valorar-los en l'edició del CD que s'acompanya. Certament és una important aportació al coneixement del lèxic que hauria de reforçar l'ús i el coneixement de la llengua entre els algueresos. Perquè, a l'Alguer, la llengua només la poden salvar, si és que volen, els algueresos. ■

Confederació Sardanista

Ens sorprengué l'anunci de la creació d'una Confederació que impulsa l'actual Federació, per això ens hem posat en contacte amb la FSC, per preguntar-los en què consistirà aquesta nova entitat.

De fet la FSC ja ha enviat l'esborrany del que seran els nous estatuts, així com el reglament del Règim Intern perquè tothom que vulgui hi pugui presentar esmenes o suggeriments.

Us oferim les explicacions que des de la FSC ens han fet arribar, al nostre prec.

La Confederació supleix, complementa o suprimeix la Federació?: Jurídicament naixerà per transformació de la Federació Sardanista de Catalunya en una Confederació. Per tant, la Federació deixarà d'existir en tant que entitat jurídica, en haver-se transformat en Confederació.

En què consistirà la Confederació?: Segons la Llei 4/2008, una Confederació és una Associació de Federacions mentre que una Federació és una associació d'Associacions. La Federació Sardanista de Catalunya, però, històricament havia incorporat com a membres tant, altres Federacions (p.e. la Unió de Colles - UCS), com Associacions, com persones físiques, de manera que s'havia convertit en un *melting pot*, de manera que fins i tot, tenia com a membres Colles que ja estaven afiliades a la UCS. D'altra banda, tenia una Junta Directiva que era votada pels membres de la Federació, però no tenia cap dependència orgànica ordinària dels seus membres de forma que podia actuar autònomament. La Confederació ve a reformar tot aquest garbuix, en fer que els membres només siguin associacions de persones físiques o jurídiques, agrupades bé sigui per modalitat de la pràctica sardanista, bé sigui per territori, fins al punt que en casos concrets, p. e. els informadors sarda-

nistes, que no en seran membres individualment, sinó agrupats en una divisió orgànica que es pot convertir en associació si ells ho volen. D'altra banda, l'Assemblea General i la Junta de Govern estarà formada directament per representants de les federacions i associacions el que representa una dependència orgànica total d'elles. Per últim, s'aprofita per modernitzar les missions i els Estatuts en funció dels requeriments del sardanisme actual. A la Part Declarativa del RRI podeu veure la Missió, Visió i Valors (Paradigma) amb els quals neix la CSC. L'art. 4 dels Estatuts concreta les Finalitats socials.

Qui en podrà ser membre?: Als articles 5 i 6 dels Estatuts ho trobareu, de manera que, per economia de mitjans, no ho torno a explicar *

Quins avantatges tindrà la Confederació?: Acolliment estructurat de totes les entitats que configuren el món sardanista actual i futur; poder directe dels ens confederats a través de les divisions modals i territorials; prestació de serveis comuns i mancomunats; no duplictat d'afiliació; no incorporació de persones físiques i jurídiques individuals, ...

Tindrà algun cost pels associats?: D'entrada, en no haver doble afiliació, tindrà menys cost. El cost serà decidit per l'assemblea seguint les directrius del Capítol III de la Part Dispositiva dels Estatuts (art. 7 i ss).

Beneficis culturals?: Anar tots a una de manera integrada i no cadascú pel seu cantó. Fins i tot amb pretensions, que cal concretar, d'unificació de la difusió del sardanisme en relació als mitjans o impuls de la utilització de noves tecnologies i xarxes socials; difusió internacional del fet sardanista (relació amb la Fundació Universal de la Sardana); defensa dels drets d'autor (divisió organitzativa modal de compositors i músics i relació amb SGAE), etc.

Nota de la redacció: En definitiva en podran ésser membres totes aquelles entitats, col·lectius, cibles, persones físiques o jurídiques... vinculades al món de la sardana.

Si us cal més informació sobre el tema la podeu demanar a la FSC. c/ Virgili, 28, local 8-9. 08030 Barcelona. Tel. 93 319 76 37. Correu electrònic: info@fed.sardanista.cat. ■

Núria Lorente
(sopa de lletres)Amadeu Cuadrado
(mots encreuats)

Sopa de lletres

10 sardanes d'en Dani Gassulla

N	K	X	A	S	D	F	B	O	I	P	S	L	L	Y
T	E	R	R	A	S	S	A	D	A	N	S	A	U	Ç
A	D	N	T	Y	G	Q	I	P	I	Y	N	J	M	O
S	T	J	K	A	T	P	L	L	E	I	S	S	C	R
P	R	S	D	I	D	R	O	C	E	R	U	I	V	R
O	E	D	S	Q	N	M	M	O	R	T	U	U	S	Q
H	N	U	D	A	T	B	N	R	T	Q	Ç	P	C	W
T	T	R	I	O	W	F	F	E	I	S	V	A	U	V
T	O	H	T	G	L	L	E	V	L	L	O	M	L	E
E	R	L	O	R	A	Ç	A	F	I	H	A	R	C	S
E	E	T	M	A	X	L	A	L	V	K	X	N	S	Z
B	S	R	J	D	G	V	B	A	N	I	M	C	L	M
N	K	O	L	C	T	T	R	I	I	P	J	A	L	H
V	F	E	R	M	R	E	C	O	R	D	Y	O	U	J
S	J	L	L	A	S	N	B	E	R	C	A	D	A	E
X	T	N	E	G	R	A	D	S	E	V	O	J	B	O

S	E	W	I	C					A	R	A	S	U	S
A			A	I	A	L	A	L	E	P			D	
R			T	I	F	I	A	T	A				B	E
N	I	O			E	E	C	E	R	R	R	R		
A			C	A									T	A
														R
														E
														S

O	B													X
E														S
A														J
V														A
H														N
W														S
Z														E
S														E
S														R
S														L
S														T
S														G
S														H
S														N
S														O
S														E
S														D
S														S
S														P
S														R
S														S
S														T
S														M
S														I
S														F
S														D
S														A
S														S
S														A
S														N

Solucions

Mots encreuats

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											

Horizontals. **1.** A dalt d'aquestes muntanyes gironines, en Juli Garreta es va inspirar per escriure una gran sardana (2 mots). **2.** Al revés: divisió o separació d'una religió establerta. La femella del corb. **3.** Tub detapat. Conjunt de roques. No és ben bé la una **4.** Composicions per a tres instruments. La tenim a sobre de l'ull. **5.** La tuna desafina molt. Est. Cada quatre valien una pesseta. **6.** Al revés: Que presenta els colors de l'iris. **7.** Va sobre rodes fent marxa enrera. Cap d'esquimal. Barca que no té proa, igual que la d'en Noé. **8.** Tres motors engegats a l'hora. Comunitat Econòmica Europea. Al revés: m'instalo dalt d'un pi. **9.** Aquesta senyora va cada dia a Missa. Petit, però molt escampat, poble de Les Gavarres. **10.** Cinc-cents romans. Aquesta santa, té una església en mig de Les Gavarres. Preposició. **11.** Es guanyarà el pa. A Les Gavarres n'hi ha algunes.

Verticals. **1.** Flauta sense embocadura. Trobades sense obrir la boca. **2.** Ho posaré tot molt brut. Ferradura. **3.** Dos policies nazis. Al revés: semblí, per l'aspecte. **4.** Una part de Les Gavarres, són dintre d'aquesta comarca catalana. Riu que passa per Cervià de Ter. **5.** Soca que s'enfila. Cap de turc. Pot ser la de Salguer o l'Estreta, ambdues de Palamós. **6.** Victòria. Cap de cabrit. Quatre vocals iguals. Escaire. **7.** Les inicials de l'autor d'aquests Mots Encreuats, per partida doble. Comença el dia. Al revés: es pren després de dinar o sopar. **8.** Romiatge. S'irriti i abandoni les consonants. **9.** El carro en porta dues. Al revés i arcaicament: quantitat de matoll. **10.** Vaporització ràpida. El cap de l'Ernest. **11.** Del dret i també de corcoll: aquestes dones castellanés estan molt bones. Al revés: Malatja que fa molta picor. ■

45è Aplec de la Sardana de Palamós

**Diumenge, 28 de juliol de 2013,
de 17.30 h a mitjanit, a l'Arbreda**

Homenatge al compositor Xavier Forcada

Rifes, regals, *brunyols* de l'Empordà, garnatxa,
26 sardanes i 4 cobles

**JOVENÍVOLA DE SABADELL
FLAMA DE FARNERS
BAIX EMPORDÀ
CIUTAT DE GIRONA**

Palamós, l'Aplec del mai parar!

Dissabte, 27 de juliol, a partir de les 10 de la nit:

Cantada d'havaneres i cremat amb el grup ARJAU

Palamós

XIII
**Concert de Sardanes
de la Costa Brava**
Memorial Ricard Viladesau

Montgrins
Principal de La Bisbal
Dimecres, 7 d'agost 2013, 22h
Arbreda de Palamós

Venda anticipada d'entrades:
Departament de Cultura de l'Ajuntament de Palamós
Ave Maris, 3-2n - Tel. 972 60 23 30
Dies: del 22 de juliol al 5 d'agost
De dilluns a divendres, de 9 a 16 h
Informació concert: Tels. 619 74 28 75 - 690 36 30 49

**Lliurament del Premi
Excel·lència Sardanista
2013**

OLOT - La Garrotxa

51è Aplec de la Sardana Dies 13 i 14 de juliol de 2013

**Dissabte 13 a les 7 de la tarda,
a Can Trincheria**

Acte de reconeixement al músic compositor
Josep Navarro

A les 10 de la nit al Passeig d'en Blay
Audició de sardanes del mestre homenatjat,
J. Navarro, a càrrec de la Cobla
La Principal d'Olot

**Diumenge 14, durant tot el dia
al Parc Nou**
Cobles: Ciutat de Girona - La Principal d'Olot
i Vila d'Olesa

Servei de Bar durant tot el dia - Dinar de
germanor al propi Parc - Berenada popular -
Tobogan gegant gratuït per la mainada.

En cas de mal temps els actes es traslladaran
al Pavelló d'Esports

Ripoll - El Ripollès

60è Aplec de la Sardana Dies 19, 20 i 21 de juliol de 2013

**Divendres dia 19, a les 10 de la nit,
als claustres del monestir**
Concert de cobla, amb la Sant Jordi-Ciutat
de Barcelona.

**Dissabte dia 20, a les 6 de la tarda,
a la plaça de la llibertat,**
Ballada de sardanes amb la cobla Tres vents

**Diumenge dia 21, a 2/4 d'11 del matí i
a les 4 de la tarda, al Passeig Ragull**
Cobles: Ciutat de Girona, Jovenívola de
Sabadell, Marinada i Bellpuig cobla.

Reconeixement sardanista a:
Florenci Crivillé i Estragués, conservador del
Museu Etnogràfic de Ripoll.

Esmorzar popular.
Dins la col·lecció d'objectes de cristall, enguany:
La Bombonera.